

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon

2011/0402(CNS)

20.9.2012

ARVAMUS

Esitaja: keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon

Saaja: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni 2014.–2020. aasta raamprogrammi „Horisont 2020” rakendamise eriprogramm
(COM(2011)0811 – C7-0509/2011 – 2011/0402(CNS))

Arvamuse koostaja: Cristian Silviu Buşoi

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Programmile lisatud komisjoni teatise kohaselt on raamprogrammi „Horisont 2020“ eesmärk rakendada juhtalgatuse „Innovatiivne liit“ eesmärgid, keskendudes ühiskonna praegustele probleemidele ning tugevdades seost alt üles ja ülevalt alla teadusuuringute ja turustamise vahel. Samuti on sihiks seatud täiendav lihtsustamine ja VKEde suurem osalemine. Paljud ühiskonnaprobleemid on seotud keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni tööga – nt kliimaküsimused, ressursitõhusus, puhas energia ning transport, tervis ja toiduohutus. Arvamuse koostajal on siiralt hea meel komisjoni ettepaneku üle, kuid ta soovib panna rohkem rõhku mõnele käsitletud aspektile.

Arvamuses lähtus koostaja terviklikust lähenemisviisist, mis on parim viis veelgi tugevdada keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni prioriteete. Seda esimest arvamust tuleks käsitleda ka kui dokumenti, mille alusel pidada mõttevahetust keeruka programmi üle, mis on väga tähtis jätkusuutliku ja keskkonnahoidliku majanduskasvu suurendamiseks Euroopa Liidus, edendades samal ajal tervislikku ühiskonda.

Arvamuses keskendutakse peamiselt ühiskonnaprobleemidele ning tehakse ettepanek tugevdada mõningaid tervise, toiduohutuse, kliimaküsimuste ja keskkonnaga seonduvaid aspekte.

Tervis

Võttes arvesse suurt lisaväärtust innovatiivsete raviviiside kasutuselevõtmisel, näiteks regeneratiivses meditsiinis, tuleks jätkuvalt toetada tüvirakkudealaseid teadusuuringuid, tunnistades samal ajal kaasnevaid eetikaprobleeme, ja uurida olemasolevaid alternatiive loote tüvirakkude kasutamisele. Erilist tähelepanu tuleks pöörata ka haiguste raviga seotud teadusuuringutele ja innovatsioonile. Tuleks suurendada riiklikku toetust nakkushaigusi ja haruldasi haigusi käsitlevale teadus- ja arendustegevusele ning edendada teadmiste jagamist. Innovatsiooni ning teadus- ja arendustegevuse rahastamine tervise valdkonnas peaks lähtuma patsientide vajadustest. Peale selle tuleks nõuetekohaselt rahastada keskkonnatervisealast teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni.

Toiduohutus

Toiduohutusega seotud ühiskonnaprobleeme tuleks käsitleda laiemalt, hõlmates kõiki toiduohutusega seonduvaid aspekte.

Kliima ja keskkond

Tasakaalu teadusuuringute ja innovatsiooni majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaaspektide vahel tuleks jälgida korrapäraselt ja tõhusalt. Tugevdada tuleks taastuenergiale antavat toetust. Taastuenergia tõhususe suurendamine võib muuta selle majanduslikult atraktiivsemaks; samal ajal tuleb jätkata võitlust kliimamuutuste vastu, vähendada meie sõltuvust fossiilkütustest ning edendada vähese CO₂-heitega majandust.

„Horisont 2020“ on põhiline programm, mille abil saaks EL veelgi vähendada keskkonnale ja tervisele ohtlike gaaside ja osakeste heidet, koormamata sellega tööstussektoreid või liikmesriike.

Horisontaalsed aspektid

Juhtalgatuste „Innovatiivne liit“ ja „Ressursitõhus Euroopa“ eesmärgid on vaja täiendavalt

siduda raamprogrammiga „Horisont 2020” ning sellepärast on need arvamusega hõlmatud. Saamaks maksimaalset kasu teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniprojektidest kogu ELis, tuleks tähelepanelikult jälgida raamprogrammi „Horisont 2020” ning muude ELi ja riiklike fondide vastastikust täiendavust. Lisaks tehakse ka ettepanek täiendavalt suurendada VKEde osalust, mis võib soodustada keskkonnahoidlikku ja jätkusuutlikku majanduskasvu. Samuti käsitletakse arvamuses raamprogrammi „Horisont 2020” eesmärkide täitmise jälgimiseks kasutatavate tulemuslikkuse näitajate ühte olulist aspekti.

Pärast keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arutelu raamprogrammi „Horisont 2020” üle tehakse täiendavad muudatusettepanekud teadusuuringute eelarvete ja innovatsiooniahela eesmärkide vahelise lõhe ning lihtsustamise kohta.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Raamprogrammis Horisont 2020 esitatakse nimetatud raamprogrammi üldeesmärk, prioriteedid ning erieesmärkide ja konkreetse tegevuse põhisuunad, eriprogrammis tuleks määratleda aga iga konkreetse osa erieesmärgid ja meetmete põhisuunad. Nimetatud eriprogrammi suhtes kohaldatakse täielikult raamprogrammis Horisont 2020 sätestatud rakendussätteid, muu hulgas eetiliste põhimõtetega seonduvaid sätteid.

Muudatusettepanek

(3) Raamprogrammis Horisont 2020 esitatakse nimetatud raamprogrammi üldeesmärk, prioriteedid ning erieesmärkide ja konkreetse tegevuse põhisuunad, eriprogrammis tuleks määratleda aga iga konkreetse osa erieesmärgid ja meetmete põhisuunad. Nimetatud eriprogrammi suhtes kohaldatakse täielikult raamprogrammis Horisont 2020 sätestatud rakendussätteid, muu hulgas eetiliste põhimõtetega seonduvaid sätteid. ***Raamprogrammi Horisont 2020 puudutava teabe ja teavitamismeetmete kättesaadavus, sealhulgas teavitamine, mis puudutab toetatavaid projekte ja tulemusi, nõuab kõigile juurdepääsetavate formaatide pakkumist. Juurdepääsetavate formaatide hulka kuuluvad muu hulgas suur kiri, pimedate kiri, kergesti loetav tekst, audio-, video- ja elektrooniline formaat.***

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu otsus⁷ Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Liidu juhtpositsiooni säilitamiseks ja suurendamiseks tööstuses on vaja viivitamata ergutada erasektori teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni suunatud investeeringuid, edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni ettevõtjapõhise kavaga ning kiirendada uue tehnoloogia arendamist, mis tuleviku ettevõtjaid ja majanduskasvu toetavad. II osa „Juhtpositsioon tööstuses” peaks toetama *tipptasemel* teadusse ja innovatsiooni suunatud investeeringuid progressi võimaldava tehnoloogia ning muu tööstustehnoloogia valdkondades, parandama uuenduslike ettevõtete ja projektide riskikapitali kättesaadavust ning toetama laialdaselt väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate innovatsiooni.

Muudatusettepanek

(8) Liidu juhtpositsiooni säilitamiseks ja suurendamiseks tööstuses (*iseäranis keskkonnasõbralikus*) on vaja viivitamata ergutada erasektori teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni suunatud investeeringuid, edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni ettevõtjapõhise kavaga ning kiirendada uue tehnoloogia arendamist, mis tuleviku ettevõtjaid ja majanduskasvu toetavad. II osa „Juhtpositsioon tööstuses” peaks toetama *kvaliteetsesse* teadusse ja innovatsiooni suunatud investeeringuid progressi võimaldava tehnoloogia ning muu tööstustehnoloogia valdkondades (*iseäranis keskkonnasõbralikes*), parandama uuenduslike ettevõtete ja projektide riskikapitali kättesaadavust ning toetama laialdaselt väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate innovatsiooni.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

(11) III osa „Ühiskonnaprobleemid” peaks peamistele ühiskonnaprobleemidele reageerides suurendama teadusuuringute ja innovatsiooni tõhusust, toetades tipptasemel teadustegevust ja innovatsiooni. Selline tegevus tuleks ellu viia probleemipõhise lähenemisviisiga, milles ühendatakse eri valdkondade, tehnoloogiate ja distsipliinide ressursid ning teadmised. Selliste probleemide käsitlemisel on olulised teadusuuringud sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas. Tegevus peaks hõlmama mitmesugust teadustööd ja innovatsiooni rõhuasetusega

Muudatusettepanek

(11) III osa „Ühiskonnaprobleemid” peaks peamistele ühiskonnaprobleemidele reageerides suurendama teadusuuringute ja innovatsiooni tõhusust, toetades tipptasemel teadustegevust ja innovatsiooni. Selline tegevus tuleks ellu viia probleemipõhise lähenemisviisiga, milles ühendatakse eri valdkondade, tehnoloogiate ja distsipliinide ressursid ning teadmised. Selliste probleemide käsitlemisel on olulised teadusuuringud sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas. Tegevus peaks hõlmama mitmesugust teadustööd ja innovatsiooni rõhuasetusega

innovatsioonitegevusel, nagu katsetamine, tutvustamine ja proovisüsteemid ning riigihangete, ettevalmistavate uuringute ja standardite kehtestamise toetamine ning uuenduslike toodete turuleviimine. Selle tegevusega tuleks otse toetada konkreetse valdkonna poliitilist pädevust liidu tasandil. Kõigi probleemidega tegelemine peaks aitama saavutada säästva arengu üldeesmärki.

innovatsioonitegevusel, nagu katsetamine, tutvustamine ja proovisüsteemid ning riigihangete, ettevalmistavate uuringute ja standardite kehtestamise toetamine ning uuenduslike toodete turuleviimine. Selle tegevusega tuleks otse toetada konkreetse valdkonna poliitilist pädevust liidu tasandil. Kõigi probleemidega tegelemine peaks aitama saavutada säästva arengu üldeesmärki **ning kujundama uuendusmeelset ja turvalist ühiskonda.**

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Eriprogramm peaks täiendama liikmesriikide tegevust ja teisi liidu meetmeid, mis on vajalikud Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamiseks, eriti sellistes poliitikavaldkondades nagu ühtekuuluvus, põllumajandus ja maaelu areng, haridus ja kutseharidus, tööstus, rahvatervis, tarbijakaitse, tööhõive ja sotsiaalpoliitika, energia, transport, keskkond, kliimameetmed, julgeolek, merendus ja kalandus, arengukoostöö ning laienemis- ja naabruspoliitika võetavate meetmetega.

Muudatusettepanek

(15) Eriprogramm peaks täiendama liikmesriikide tegevust ja teisi liidu meetmeid, mis on vajalikud Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamiseks, eriti sellistes poliitikavaldkondades nagu ühtekuuluvus, põllumajandus ja maaelu areng, haridus ja kutseharidus, tööstus, rahvatervis, tarbijakaitse, tööhõive ja sotsiaalpoliitika, energia, transport, keskkond, kliimameetmed, julgeolek, merendus ja kalandus, arengukoostöö ning laienemis- ja naabruspoliitika võetavate meetmetega. ***Komisjon peaks püüdma vältida tegevuse kattumist liidu programmide ja raamprogrammi „Horisont 2020” raames rahastatavate meetmete vahel ning nii palju kui võimalik ka liikmeriikide tasandil võetud ja programmiga „Horisont 2020” toetatavate meetmete vahel. Innovatsiooni ja teadusuuringute edendamisel tuleb kaasa aidata sünergiale nende poliitikavaldkondade vahel, sest kogemus näitab, et mõnel juhul saab ühiskonnas üleskerkivaid probleeme tõhusalt lahendada üksnes integreeritud***

komplekslahenduste abil.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 2 – lõige 2 – punkt c – alapunkt i a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*i) teadmised, teadus ja tehnoloogia.
Bioteadused, tervishoid, maa, keskkond,
loodusvarad ja toiduohutus;*

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 2 – lõige 2 – punkt c – alapunkt ii a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*ii) sotsiaal-, majandus- ja
humanitaarteadused. Demograafilised
probleemid, haridus,
territoriaalküsimused, valitsemine,
kultuur, digitaalsisu,
humanitaarteadused, kultuuripärand ja
teaduse vaimsed valdkonnad;*

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 1 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(d a) teadmussirde tugevdamine
teadusuuringutest ja innovatsioonist
kõikidele haridustasanditele.*

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu otsus

Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

III osaga „Ühiskonnaprobleemid” aidatakse kaasa määruse (EÜ) nr XX/2012 (Horisont 2020) artikli 5 lõike 2 punktis c sätestatud eesmärgi saavutamisele, taotledes teadusuuringuid, tehnoloogiaarendust, tutvustamist ja innovatsiooni ning järgmiseid erieesmärke:

Muudatusettepanek

III osaga „Ühiskonnaprobleemid” aidatakse kaasa määruse (EÜ) nr XX/2012 (Horisont 2020) artikli 5 lõike 2 punktis c sätestatud eesmärgi saavutamisele, taotledes teadusuuringuid, tehnoloogiaarendust, tutvustamist ja innovatsiooni **ning järgides seonduvaid sotsiaal-majanduslikke küsimusi** ning järgmiseid erieesmärke:

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) elukestva tervise ja heaolu parandamine;

Muudatusettepanek

(a) elukestva tervise ja heaolu parandamine **ning eakate iseseisvuse säilitamise lahenduste parandamine;**

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) üleminek usaldusväärsele, säästvale ja konkurentsivõimelisele energiasüsteemile suureneva loodusvarade nappuse, kasvavate energiavajaduste ja kliimamuutuste kontekstis;

Muudatusettepanek

(c) üleminek usaldusväärsele, säästvale ja konkurentsivõimelisele energiasüsteemile suureneva loodusvarade nappuse, kasvavate energiavajaduste ja kliimamuutuste kontekstis, **elkõige innovatsiooni kaudu taastuenergia valdkonnas;**

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

(e) ressursitõhusa ja kliimamuutustele vastupidava majanduse ning tooraine jätkusuutliku varu tagamine, et täita maailma rahvastiku kasvust tulenevaid vajadusi planeedi loodusvarade jätkusuutlikkuse piires;

Muudatusettepanek

(e) ressursitõhusa ja kliimamuutustele vastupidava majanduse saavutamine, ***kliimamuutuse tõttu ökosüsteemi struktuuri muutumisele avaldatava mõju arvesse võtmine*** ning tooraine jätkusuutliku varu tagamine, et täita maailma rahvastiku kasvust tulenevaid vajadusi planeedi loodusvarade jätkusuutlikkuse piires;

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e a) kliimamuutuste hüdroloogilise tsükli, bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ja loodusvarade majandamisega seotud negatiivsetest mõjudest tulenevate probleemidega kohanemine;

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f a) linna- ja maapiirkondade järjepideva omavahelise suhte edendamine keskkonnasäästlikkuse parandamiseks.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – punkt f b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f b) sotsiaalselt oluliste teadusuuringute vajaduste ja prioriteetide tuvastamine, luues platvormid dialoogiks kodanikuühiskonna ja teadlaste vahel ning tagades kodanikuühiskonna kaasatuse ühiskonnaprobleeme käsitlevate teadusprogrammide määratlemisse, rakendamisse ja hindamisse.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõige 3 – lõik 1 – punkt f c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f c) teadmiste paljususe kasutuselevõtt ühiskonnas ja sotsiaalsele innovatsioonile kaasaaitamine kaasavate teadustöö käsitusviiside abil.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 5 – lõige 6 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikli 2 lõike 2 punktides a, b ja c osutatud I, II ja III osa rakendamiseks mõeldud tööprogrammides sätestatakse saavutatavad eesmärgid, eeldatavad tulemused, tööprogrammide rakendamise meetod ja nende kogusumma, sh vajaduse korral orienteeruvad andmed kliimamuutustega seotud kulutuste kohta. Tööprogrammid sisaldavad ka rahastatavate meetmete kirjeldust, igale meetmele eraldatavat esialgset summat,

Artikli 2 lõike 2 punktides a, b ja c osutatud I, II ja III osa rakendamiseks mõeldud tööprogrammides sätestatakse saavutatavad eesmärgid, eeldatavad tulemused, tööprogrammide rakendamise meetod ja nende kogusumma, sh vajaduse korral orienteeruvad andmed kliimamuutustega seotud kulutuste kohta. Tööprogrammid sisaldavad ka rahastatavate meetmete kirjeldust, igale meetmele eraldatavat esialgset summat,

esialgset rakendamise ajakava ning ka mitut aastat hõlmavat lähenemisviisi ja strateegilisi suundi järgnevateks rakendusaastateks. Samuti hõlmavad need toetuste prioriteete, olulisi hindamiskriteeriume ja kaasrahastamise maksimummäära. Nimetatud tööprogrammid võimaldavad alt üles lähenemisviisi, milles käsitletakse eesmärke uuenduslikult.

esialgset rakendamise ajakava ning ka mitut aastat hõlmavat lähenemisviisi ja strateegilisi suundi järgnevateks rakendusaastateks. Samuti hõlmavad need toetuste prioriteete, olulisi hindamiskriteeriume ja kaasrahastamise maksimummäära. Nimetatud tööprogrammid võimaldavad **vajaduse korral nii ülalt alla kui ka** alt üles lähenemisviisi, milles käsitletakse eesmärke uuenduslikult.

Selgitus

Kuigi nõrgalt koordineeritud „alt üles” lähenemisviis on kohane mõne teadusuuringute valdkonna jaoks, nõuavad teised laia plaani silmas pidavat, strateegilist mõtlemist ja tihedat, „ülalt alla” koordineerimist. Suurem rõhuasetus süsteemide bioloogiale ja sarnastele teadusuuringute lähenemisviisidele raamprogrammis Horisont 2020 nõuab, et sätestataks „ülalt alla” raamistikud.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 5 – lõige 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6 a. Vahendeid teadusuuringute, innovatsiooni ja struktuurifondide seostamiseks tuleks rakendada programmide „Teadmiste piirkonnad” ja „Arukas spetsialiseerumine” abil – mõlemad vahendid peaksid paiknema Euroopa teadusruumis selleks, et luua objektiivsed näitajad tipptasemele jõudmise astmete kohta.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 6 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Presidendi määrab spetsiaalse otsimiskomisjoni läbiviidud värbamisprotsessi tulemusel ametisse komisjon neljaks aastaks, kusjuures ametiaega saab ühe korra pikendada. **Värbamisprotsessil** ja valitud kandidaadil peab olema sõltumatu teadusnõukogu heakskiit.

Muudatusettepanek

Presidendi määrab spetsiaalse otsimiskomisjoni läbiviidud värbamisprotsessi tulemusel ametisse komisjon neljaks aastaks, kusjuures ametiaega saab ühe korra pikendada. **Värbamismenetlusel** ja valitud kandidaadil peab olema sõltumatu teadusnõukogu heakskiit. **Enne selle menetluse lõpuleviimist edastab komisjon aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule, kes jäätavad endale õiguse väljendada valitud kandidaadi kohta arvamust.**

Selgitus

See tagab Euroopa Teadusnõukogu presidendi nimetamise menetluse läbipaistvuse.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 6 – lõige 3 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Euroopa Teadusnõukogu president on ka sõltumatu teadusnõukogu esimees, kes tagab selle juhtimise ja suhted spetsiaalse rakenduskolleegiumiga ning esindab sõltumatut teadusnõukogu teadusmaailmas.

Muudatusettepanek

Euroopa Teadusnõukogu president on ka sõltumatu teadusnõukogu esimees, kes tagab selle juhtimise ja suhted spetsiaalse rakenduskolleegiumiga, **vastutab selle tegevuse eest komisjoni ees** ning esindab sõltumatut teadusnõukogu teadusmaailmas.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 1.1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Raamprogrammi Horisont 2020 kaudseid meetmete rakendamiseks kasutatakse

Muudatusettepanek

Raamprogrammi Horisont 2020 kaudseid meetmete rakendamiseks kasutatakse

finantsmääruses sätestatud rahastamisvorme, ennekõike toetusi, auhindasid, hankeid ja rahastamisvahendeid. Kõiki rahastamisvorme kasutatakse paindlikult kõikide raamprogrammi Horisont 2020 üldiste ja erieesmärkide saavutamiseks ning nende kasutamine määratletakse iga erieesmärgi vajadustest ja eripäradest lähtudes.

finantsmääruses sätestatud rahastamisvorme, ennekõike toetusi, auhindasid, hankeid ja rahastamisvahendeid. Kõiki rahastamisvorme kasutatakse paindlikult kõikide raamprogrammi Horisont 2020 üldiste ja erieesmärkide saavutamiseks ning nende kasutamine määratletakse iga erieesmärgi vajadustest ja eripäradest lähtudes. ***VKEde rahastamise puhul pööratakse erilist tähelepanu rahastamisele juurdepääsu menetluste ja aruandluskohustuste lihtsustamisele.***

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 1.1 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Erilist tähelepanu pööratakse sellele, et oleks tagatud laiaulatuslik lähenemisviis innovatsioonile, mis ei piirdu ainult uute toodete ja teenuste arendamisega uute teaduslike ja tehnoloogiliste saavutuste alusel, vaid hõlmab ka selliseid aspekte nagu olemasoleva tehnoloogia kasutamine uutel rakendusalaadel, pidev arendamine ning mittetehnoloogiline ja sotsiaalne innovatsioon. Ainult holistliku lähenemisviisiga innovatsioonile on võimalik otsida lahendusi ühiskonnaprobleemidele ning luua samal ajal uusi konkurentsivõimelisi ettevõtteid ja tööstusi.

Muudatusettepanek

Erilist tähelepanu pööratakse sellele, et oleks tagatud laiaulatuslik lähenemisviis innovatsioonile, mis ei piirdu ainult uute toodete ja teenuste arendamisega uute teaduslike ja tehnoloogiliste saavutuste alusel, vaid hõlmab ka selliseid aspekte nagu olemasoleva tehnoloogia kasutamine uutel rakendusalaadel, pidev arendamine ning mittetehnoloogiline ja sotsiaalne innovatsioon. Ainult holistliku lähenemisviisiga innovatsioonile on võimalik otsida lahendusi ühiskonnaprobleemidele ning luua samal ajal uusi konkurentsivõimelisi ettevõtteid ja tööstusi. ***Raamprogrammi Horisont 2020 struktuur peaks olema paindlik, et selle eri eesmärkide ja osade kaudu oleks võimalik korraldada ja rahastada ühiseid projektikonkursse ning ühist tegevust.***

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 1.1 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Ühiskonnaprobleemide, eriti progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia puhul pööratakse erilist rõhku sellise tegevuse toetamisele, mis toimub lõppkasutajatele ja turule lähedal, nagu näidis-, katse- ja kontseptsiooni tõestamise projektid. Olenevalt vajadusest hõlmab see ka tegevust, millega toetatakse sotsiaalset innovatsiooni ning tarbimisele orienteeritud lähenemisviise, nagu standardite kehtestamise eelsed või kommertskasutusele eelnevad hanked, uuenduslike lahenduste hanked, standardite kehtestamine ja *muid* kasutajakesksed meetmed, mille eesmärk on aidata kiirendada uuenduslike toodete ja teenuste turuletoomist ja levikut. Lisaks sellele on kõikide nende katsumuste ja tehnoloogialahenduste raames piisavalt ruumi nn alt üles lähenemisviiside ning avatud, lihtsate ja kiiresti rakendatavate kavade jaoks, et anda Euroopa parimatele teadlastele, ettevõtjatele ja ettevõtetele võimalus esitada omal valikul läbimurdvaid lahendusi.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 1.1 – lõik 5

Komisjoni ettepanek

Üksikasjalik prioriteetide seadmine raamprogrammi Horisont 2020 rakendamise ajal nõuab strateegilist lähenemisviisi teadustegevuse kavandamisele, kasutades valitsemisviise, mis joonduvad küll tihedalt poliitika arendamisega, kuid ületavad samal ajal ka traditsiooniliste poliitikavaldkondade piire. Selle aluseks on usaldusväärsed tõendid, analüüsid ja ettenägelikkus ning tehtud edusamme hinnatakse teatavate kindlate

Muudatusettepanek

Ühiskonnaprobleemide, eriti progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia puhul pööratakse erilist rõhku sellise tegevuse toetamisele, mis toimub lõppkasutajatele ja turule lähedal, nagu näidis-, katse- ja kontseptsiooni tõestamise projektid. Olenevalt vajadusest hõlmab see ka tegevust, millega toetatakse sotsiaalset innovatsiooni ning tarbimisele orienteeritud lähenemisviise, nagu standardite kehtestamise eelsed või kommertskasutusele eelnevad hanked, uuenduslike lahenduste hanked, standardite kehtestamine ja *muud* kasutajakesksed meetmed, mille eesmärk on aidata kiirendada uuenduslike toodete ja teenuste turuletoomist ja levikut. Lisaks sellele on kõikide nende katsumuste ja tehnoloogialahenduste raames piisavalt ruumi nn alt üles lähenemisviiside ning avatud, lihtsate ja kiiresti rakendatavate kavade jaoks, et anda Euroopa parimatele teadlastele, ettevõtjatele ja ettevõtetele, ***elkõige VKEdele***, võimalus esitada omal valikul läbimurdvaid lahendusi.

Muudatusettepanek

Üksikasjalik prioriteetide seadmine raamprogrammi Horisont 2020 rakendamise ajal nõuab strateegilist lähenemisviisi teadustegevuse kavandamisele, kasutades valitsemisviise, mis joonduvad küll tihedalt poliitika arendamisega, kuid ületavad samal ajal ka traditsiooniliste poliitikavaldkondade piire. Selle aluseks on usaldusväärsed tõendid, analüüsid ja ettenägelikkus ning tehtud edusamme hinnatakse teatavate kindlate

tulemusnäitajate alusel. Selline valdkondadevaheline lähenemisviis kavandamisele ja valitsemisele võimaldab tõhusat kooskõlastamist kõikide raamprogrammi Horisont 2020 erieesmärkide vahel ning samuti kõigile neile eesmärkidele omaste probleemide lahendamist, nagu jätkusuutlikkus, kliimamuutused või mereteadus ja -tehnoloogia.

tulemusnäitajate alusel. Selline valdkondadevaheline lähenemisviis kavandamisele ja valitsemisele võimaldab tõhusat kooskõlastamist kõikide raamprogrammi Horisont 2020 erieesmärkide vahel ning samuti kõigile neile eesmärkidele omaste probleemide lahendamist, nagu **ressursitõhusus**, jätkusuutlikkus, kliimamuutused või mereteadus ja -tehnoloogia.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 1.2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Sotsiaal- ja humanitaarteadusi süvalaiendatakse ka iga ühiskonnaprobleemi lahendamiseks vajalike meetmete väga tähtsa osana, et nende mõju suurendada. See hõlmab tervist mõjutavate tegurite mõistmist ja tervishoiusüsteemide tõhususe optimeerimist; toetust poliitikameetmetele, mis annavad rohkem õigusi maapiirkondadele ja edendavad teadlikumaid tarbijavalikuid; kindlat otsuste tegemist energiapoliitika valdkonnas ja tarbijasõbraliku Euroopa elektrivõrgu tagamist; tõendipõhise transpordipoliitika toetamist; toetust kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise strateegiatele, algatusi ressursitõhususe valdkonnas ning meetmeid keskkonnahoidliku ja jätkusuutliku majanduse saavutamise valdkonnas.

Muudatusettepanek

Sotsiaal- ja humanitaarteadusi süvalaiendatakse ka iga ühiskonnaprobleemi lahendamiseks vajalike meetmete väga tähtsa osana, et nende mõju suurendada. See hõlmab tervist mõjutavate tegurite mõistmist ja tervishoiusüsteemide tõhususe optimeerimist; toetust poliitikameetmetele, mis annavad rohkem õigusi maapiirkondadele ja edendavad teadlikumaid tarbijavalikuid; kindlat otsuste tegemist energiapoliitika valdkonnas ja tarbijasõbraliku Euroopa elektrivõrgu tagamist; **taastuenergia edendamist**; tõendipõhise transpordipoliitika toetamist; toetust kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise strateegiatele, algatusi ressursitõhususe valdkonnas ning meetmeid keskkonnahoidliku ja jätkusuutliku majanduse saavutamise valdkonnas.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 1 – alapunkt 1.2 – lõik 3 a (uus)

Peamised ühiskonnaprobleemid ei ole abstraktsed, neil on territoriaalne mõõde. Lisaks on kooskõlas linnaproblemaatika tähtsusega loovuse, innovatsiooni ning sotsiaalse ja majandusliku mõju osas vaja kaaluda eriti linnalist ja territoriaalset mõõdet.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 1.3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Kooskõlas raamprogrammi Horisont 2020 artikliga 18 rakendatakse erieesmärgis „Innovatsioon VKEdes” (spetsiaalselt VKEdele ettenähtud vahend) sätestatud erimeetmeid erieesmärgi puhul saavutada juhtpositsioon progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonnas ning III osa „Ühiskonnaprobleemid” puhul. Selle integreeritud lähenemisviisi tulemusel pühendatakse VKEdele ligikaudu **15 %** kõigi nende eelarvetest kokku.

Muudatusettepanek

Kooskõlas raamprogrammi Horisont 2020 artikliga 18 rakendatakse erieesmärgis „Innovatsioon VKEdes” (spetsiaalselt VKEdele ettenähtud vahend) sätestatud erimeetmeid erieesmärgi puhul saavutada juhtpositsioon progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonnas ning III osa „Ühiskonnaprobleemid” puhul. Selle integreeritud lähenemisviisi tulemusel pühendatakse VKEdele ligikaudu **20 %** kõigi nende eelarvetest kokku.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 1 – alapunkt 1.5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liidu tasandil rahastatud teadustegevuse ja innovatsiooni peamine lisandväärtus seisneb võimaluses levitada tulemusi ja anda nende kohta teavet üleeuroopalisel tasandil, et nende mõju suurendada. Seepärast kuulub raamprogrammi Horisont 2020 kõikide erieesmärkide juurde ka

Muudatusettepanek

Liidu tasandil rahastatud teadustegevuse ja innovatsiooni peamine lisandväärtus seisneb võimaluses levitada tulemusi ja anda nende kohta teavet üleeuroopalisel tasandil, et nende mõju suurendada. Seepärast kuulub raamprogrammi Horisont 2020 kõikide erieesmärkide juurde ka

sihtotstarbeline toetus meetmetele levitamise (kaasa arvatud avatud juurdepääsu andmine uurimistulemustele), teabevahetuse ja dialoogi valdkonnas, kus pannakse tugevat rõhku tulemusi käsitleva teabe edastamisele lõpptarbijatele, kodanikele, kodanikuühiskonna organisatsioonidele, tööstusele ja poliitikutele. Selleks saab raamprogrammi Horisont 2020 täitmisel kasutada teabevahetusvõrkusid. Raamprogrammi Horisont 2020 kontekstis võetavate teabevahetusmeetmete eesmärk on samuti avalikkuse teadlikkuse suurendamine teadustegevuse ja innovatsiooni kohta nii väljaannete, sündmuste, teadmismateriale, andmebaaside, veebilehtede kui ka suhtlusmeedia sihipärase kasutamise kaudu.

sihtotstarbeline toetus meetmetele levitamise (kaasa arvatud avatud juurdepääsu andmine uurimistulemustele), teabevahetuse ja dialoogi valdkonnas, kus pannakse tugevat rõhku tulemusi käsitleva teabe edastamisele lõpptarbijatele, kodanikele, kodanikuühiskonna organisatsioonidele, tööstusele ja poliitikutele. Selleks saab raamprogrammi Horisont 2020 täitmisel kasutada teabevahetusvõrkusid. Raamprogrammi Horisont 2020 kontekstis võetavate teabevahetusmeetmete eesmärk on samuti avalikkuse teadlikkuse suurendamine teadustegevuse ja innovatsiooni kohta nii väljaannete, sündmuste, teadmismateriale, andmebaaside, veebilehtede kui ka suhtlusmeedia sihipärase kasutamise kaudu. ***Et lihtsustada juurdepääsu teabele ja töötada välja vahend kogu teabega, mida nõuavad teadusringkonnad, ja võttes arvesse vajadust läbipaistvuse järele, tuleks CORDIS kui digitaalne vahend läbi vaadata ja reformida seda selgemal ja paindlikumal viisil.***

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 2 – lõik 5

Komisjoni ettepanek

Lisaks rakendatakse mitmesuguseid sihtotstarbelisi meetmeid, millega võetakse strateegiline lähenemisviis rahvusvahelisele koostööle, võttes aluseks ühised huvid ja vastastikuse kasulikkuse ning edendades kooskõlastamist ja sünergiaid liikmesriikide tegevusega. Selle juurde kuulub ühiste projektikonkursside toetamise mehhanism ning võimalus programmide kaasrahastamiseks koos kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Muudatusettepanek

Lisaks rakendatakse mitmesuguseid sihtotstarbelisi meetmeid, millega võetakse strateegiline, ***ülalt alla*** lähenemisviis rahvusvahelisele koostööle, võttes aluseks ühised huvid ja vastastikuse kasulikkuse ning edendades kooskõlastamist ja sünergiaid liikmesriikide tegevusega. Selle juurde kuulub ühiste projektikonkursside toetamise mehhanism ning võimalus programmide kaasrahastamiseks koos kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Selgitus

Kuigi nõrgalt koordineeritud „alt üles” lähenemisviis on kohane mõne teadusuuringute valdkonna jaoks, nõuavad teised laia plaani silmas pidavat, strateegilist mõtlemist ja tihedat, „ülalt alla” koordineerimist. Suurem rõhuasetus süsteemide bioloogiale ja sarnastele teadusuuringute lähenemisviisidele raamprogrammis Horisont 2020 nõuab, et sätestataks „ülalt alla” raamistikud.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 2 – lõik 6 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) Euroopa ja arengumaade kliiniliste uuringute partnerlusprogrammi (EDCTP2) jätkamine, **mis käsitleb kliinilisi katseid ravimenetluste väljatöötamiseks HIVi, malaaria ja tuberkuloosi vastaseks võitluseks.**

Muudatusettepanek

(a) **HIVi, malaaria ja tuberkuloosi ning tähelepanuta jäetud haiguste ravi väljatöötamiseks korraldatavaid I–IV etapi kliinilisi katseid käsitleva Euroopa ja arengumaade kliiniliste uuringute partnerlusprogrammi (EDCTP2) jätkamine, asjakohane rahastamine ja geograafilise ulatuse laiendamine muudesse arenevatesse piirkondadesse.**

Selgitus

Vaesusega seotud ja tähelepanuta jäetud haigused ning kaasnevad nakkused esinevad ka arenguriikides väljaspool Aafrikat (nt Chagasi tõbi Ladina-Ameerikas või leismaniaas Aasias), mistõttu oleks soovitav geograafilise ulatuse laiendamine. See tagaks ka, et muudes piirkondades tehtavate teadusuuringute pakutavat sünergiat saab kasutada tervisetoodete kiiremini kättesaadavaks tegemiseks. EDCTPd tuleks tõhususe tagamiseks ka sellele vastavalt rahastada.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 3 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Lisaks on paljudel juhtudel vaja selleks, et panustada tõhusalt Euroopa 2020. aasta strateegiasse ja **juhtalgatusse** „Innovatiivne liit”, töötada välja lahendusi, mis on loomu poolest

Muudatusettepanek

Lisaks on paljudel juhtudel vaja selleks, et panustada tõhusalt Euroopa 2020. aasta strateegiasse ja **juhtalgatusesse** „Innovatiivne liit” ja „**Ressursitõhus Euroopa**”, töötada välja lahendusi, mis on

valdkondadevahelised ning hõlmavad seega mitut raamprogrammi Horisont 2020 erieesmärki. Erilist tähelepanu pööratakse vastutustundlikule teadustegevusele ja innovatsioonile. Soo teemat käsitletakse valdkondadevahelise teemana, et luua tasakaalu meeste ja naiste vahel ning integreerida sooline mõõde teadustegevuse ja innovatsiooni kavandamisse ja sisusse. Raamprogrammi Horisont 2020 juurde kuuluvad konkreetset sätteid selliste valdkondadevaheliste meetmete stimuleerimiseks, sealhulgas ka tõhusa eelarvete ühendamise. Selle juurde kuulub näiteks ka võimalus kasutada rahastamisvahendite sätteid ja spetsiaalselt VKEdele ettenähtud vahendit ühiskonnaprobleemide lahendamiseks ning progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonnas.

loomu poolest valdkondadevahelised ning hõlmavad seega mitut raamprogrammi Horisont 2020 erieesmärki. Erilist tähelepanu pööratakse vastutustundlikule teadustegevusele ja innovatsioonile. Soo teemat käsitletakse valdkondadevahelise teemana, et luua tasakaalu meeste ja naiste vahel ning integreerida sooline mõõde teadustegevuse ja innovatsiooni kavandamisse ja sisusse. Raamprogrammi Horisont 2020 juurde kuuluvad konkreetset sätteid selliste valdkondadevaheliste meetmete stimuleerimiseks, sealhulgas ka tõhusa eelarvete ühendamise. Selle juurde kuulub näiteks ka võimalus kasutada rahastamisvahendite sätteid ja spetsiaalselt VKEdele ettenähtud vahendit ühiskonnaprobleemide lahendamiseks ning progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonnas.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 3 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Valdkondadevahelised meetmed on vajalikud ka selleks, et soodustada ühiskonnaprobleemide ning progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna koostoimet, mis on vajalik suuremate tehnoloogiliste saavutusteni jõudmiseks. Näiteid sellise koostoime arendamise võimalustest võib tuua sellistes valdkondades nagu E-tervis, nutivõrgud, intelligentsed transpordisüsteemid, kliimameetmete süvalaiendamine, nanomeditsiin, täiustatud materjalid kergemate sõidukite valmistamiseks või biotehnoloogial põhinevate tööstusprotsesside ja toodete arendamine. Seepärast toetatakse tugevaid sünergiaid ühiskonnaprobleemide lahendamise ning üldise progressi võimaldava ja

Muudatusettepanek

Valdkondadevahelised meetmed on vajalikud ka selleks, et soodustada ühiskonnaprobleemide ning progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna koostoimet, mis on vajalik suuremate tehnoloogiliste saavutusteni jõudmiseks. Näiteid sellise koostoime arendamise võimalustest võib tuua sellistes valdkondades nagu E-tervis, nutivõrgud, intelligentsed transpordisüsteemid, kliimameetmete süvalaiendamine, nanomeditsiin, **ennetavamad ja inimeste jaoks olulisemad vahendid ohutuse testimiseks, riskihindamiseks ja tervisealasteks teadusuuringuteks**, täiustatud materjalid kergemate sõidukite valmistamiseks või biotehnoloogial põhinevate tööstusprotsesside ja toodete

tööstustehnoloogia vahel. Seda võetakse täielikult arvesse iga erieesmärgi jaoks mitmeaastaste strateegiate väljatöötamisel ning prioriteetide seadmisel. Selleks on vaja, et erinevaid perspektiive esindavad sidusrühmad on rakendamisse täielikult kaasatud ning paljudel juhtudel on vaja ka meetmeid, mis ühendavad omavahel progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna ning asjaomaste ühiskonnaprobleemide lahendamise rahalised vahendid.

arendamine. Seepärast toetatakse tugevaid sünergiaid ühiskonnaprobleemide lahendamise ning üldise progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia vahel. Seda võetakse täielikult arvesse iga erieesmärgi jaoks mitmeaastaste strateegiate väljatöötamisel ning prioriteetide seadmisel. Selleks on vaja, et erinevaid perspektiive esindavad sidusrühmad on rakendamisse täielikult kaasatud ning paljudel juhtudel on vaja ka meetmeid, mis ühendavad omavahel progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna ning asjaomaste ühiskonnaprobleemide lahendamise rahalised vahendid.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 3 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Valdkondadevahelised meetmed on vajalikud ka selleks, et soodustada ühiskonnaprobleemide ning progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna koostoimet, mis on vajalik suuremate tehnoloogiliste saavutusteni jõudmiseks. Näiteid sellise koostoime arendamise võimalustest võib tuua sellistes valdkondades nagu E-tervis, nutivõrgud, intelligentsed transpordisüsteemid, kliimameetmete süvalaiendamine, nanomeditsiin, täiustatud materjalid kergemate sõidukite valmistamiseks või biotehnoloogial põhinevate tööstusprotsesside ja toodete arendamine. Seepärast toetatakse tugevaid sünergiaid ühiskonnaprobleemide lahendamise ning üldise progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia vahel. Seda võetakse täielikult arvesse iga erieesmärgi jaoks mitmeaastaste strateegiate väljatöötamisel ning prioriteetide seadmisel. Selleks on vaja, et erinevaid perspektiive esindavad sidusrühmad on rakendamisse täielikult

Muudatusettepanek

Valdkondadevahelised meetmed on vajalikud ka selleks, et soodustada ühiskonnaprobleemide ning progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna koostoimet, mis on vajalik suuremate tehnoloogiliste saavutusteni jõudmiseks. Näiteid sellise koostoime arendamise võimalustest võib tuua sellistes valdkondades nagu E-tervis, nutivõrgud, intelligentsed transpordisüsteemid, kliimameetmete süvalaiendamine, nanomeditsiin, ***taimepõhine geneetiline tehnoloogia***, täiustatud materjalid kergemate sõidukite valmistamiseks või biotehnoloogial põhinevate tööstusprotsesside ja toodete arendamine. Seepärast toetatakse tugevaid sünergiaid ühiskonnaprobleemide lahendamise ning üldise progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia vahel. Seda võetakse täielikult arvesse iga erieesmärgi jaoks mitmeaastaste strateegiate väljatöötamisel ning prioriteetide seadmisel. Selleks on vaja, et erinevaid perspektiive esindavad

kaasatud ning paljudel juhtudel on vaja ka meetmeid, mis ühendavad omavahel progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna ning asjaomaste ühiskonnaprobleemide lahendamise rahalised vahendid.

sidusrühmad on rakendamisse täielikult kaasatud ning paljudel juhtudel on vaja ka meetmeid, mis ühendavad omavahel progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna ning asjaomaste ühiskonnaprobleemide lahendamise rahalised vahendid.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 3 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Valdkondadevahelised meetmed on vajalikud ka selleks, et soodustada ühiskonnaprobleemide ning progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna koostoimet, mis on vajalik suuremate tehnoloogiliste saavutusteni jõudmiseks. Näiteid sellise koostoime arendamise võimalustest võib tuua sellistes valdkondades nagu E-tervis, nutivõrgud, intelligentsed transpordisüsteemid, kliimameetmete süvalaiendamine, nanomeditsiin, täiustatud materjalid kergemate sõidukite valmistamiseks või biotehnoloogial põhinevate tööstusprotsesside ja toodete arendamine. Seepärast toetatakse tugevaid sünergiaid ühiskonnaprobleemide lahendamise ning üldise progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia vahel. Seda võetakse täielikult arvesse iga erieesmärgi jaoks mitmeaastaste strateegiate väljatöötamisel ning prioriteetide seadmisel. Selleks on vaja, et erinevaid perspektiive esindavad sidusrühmad on rakendamisse täielikult kaasatud ning paljudel juhtudel on vaja ka meetmeid, mis ühendavad omavahel progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna ning asjaomaste ühiskonnaprobleemide lahendamise rahalised vahendid.

Muudatusettepanek

Valdkondadevahelised meetmed on vajalikud ka selleks, et soodustada ühiskonnaprobleemide ning progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna koostoimet, mis on vajalik suuremate tehnoloogiliste saavutusteni jõudmiseks. Näiteid sellise koostoime arendamise võimalustest võib tuua sellistes valdkondades nagu E-tervis, nutivõrgud, **energia salvestamine**, intelligentsed transpordisüsteemid, kliimameetmete süvalaiendamine, nanomeditsiin, täiustatud materjalid kergemate sõidukite valmistamiseks või biotehnoloogial põhinevate tööstusprotsesside ja toodete arendamine. Seepärast toetatakse tugevaid sünergiaid ühiskonnaprobleemide lahendamise ning üldise progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia vahel. Seda võetakse täielikult arvesse iga erieesmärgi jaoks mitmeaastaste strateegiate väljatöötamisel ning prioriteetide seadmisel. Selleks on vaja, et erinevaid perspektiive esindavad sidusrühmad on rakendamisse täielikult kaasatud ning paljudel juhtudel on vaja ka meetmeid, mis ühendavad omavahel progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia valdkonna ning asjaomaste ühiskonnaprobleemide lahendamise rahalised vahendid.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Euroopas jätkusuutliku majanduskasvu saavutamiseks on vaja optimeerida avaliku ja erasektori osalejate panuseid. See on vajalik Euroopa teadusruumi tugevdamiseks ning samuti **juhtalgatuse** „Innovatiivne liit”, Euroopa digitaalarengu tegevuskava ja Euroopa 2020. aasta strateogia juhtalgatuste eesmärkide saavutamiseks. Lisaks on vastutustundliku teadustegevuse ja innovatsiooni jaoks vaja saada parimaid lahendusi just koostööst partnerite vahel, kellel on eri perspektiivid, kuid ühised huvid.

Muudatusettepanek

Euroopas jätkusuutliku majanduskasvu saavutamiseks on vaja optimeerida avaliku ja erasektori osalejate panuseid. See on vajalik Euroopa teadusruumi tugevdamiseks ning samuti **juhtalgatuste** „Innovatiivne liit”, „**Ressursitõhus Euroopa**”, Euroopa digitaalarengu tegevuskava ja **teiste** Euroopa 2020. aasta strateogia juhtalgatuste eesmärkide saavutamiseks. Lisaks on vastutustundliku teadustegevuse ja innovatsiooni jaoks vaja saada parimaid lahendusi just koostööst partnerite vahel, kellel on eri perspektiivid, kuid ühised huvid.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 4 – lõik 7

Komisjoni ettepanek

Täiendavaid avaliku sektori siseseid ja avaliku ning erasektori partnerlussuhteid saab algatada raamprogrammi Horisont 2020 raames siis, kui need vastavad määratletud tingimustele. Sinna juurde võib info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) alane partnerlus fotoonika- ja robotitehnika, säästvatele protsessidele tuginevate ja biotehnoloogial põhinevate tööstusvaldkondade ning merepiiride järelevalveks ettenähtud julgeolekutehnoloogia valdkonnas.

Muudatusettepanek

Täiendavaid avaliku sektori siseseid ja avaliku ning erasektori partnerlussuhteid, **sealhulgas tootearenduse vallas**, saab algatada raamprogrammi Horisont 2020 raames siis, kui need vastavad määratletud tingimustele. Sinna juurde võib kuuluda info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) alane partnerlus fotoonika- ja robotitehnika, säästvatele protsessidele tuginevate ja biotehnoloogial põhinevate tööstusvaldkondade, **farmaatsiatööstuse, telemeditsiini ja koduse ravi seadmete** ning merepiiride järelevalveks ettenähtud julgeolekutehnoloogia valdkonnas.

Selgitus

Partnerlused tootearenduse alal võivad olla suureks abiks, eelkõige vaesusega seotud ja tähelepanuta jäetud haiguste valdkonnas, mis mõjutavad eeskätt vaesemate riikide elanikke, mistõttu on piiratud innovatiivsetele farmaatsiatööstusettevõtjatele mõeldud stiimulid töötada välja innovatiivsed tooted selliseid haiguseid põdevate patsientide jaoks. Raamprogramm „Horisont 2020” saab anda kasuliku panuse selle turutõrke kõrvaldamisse.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – I osa – punkt 1.1 – alapunkt 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Euroopa Teadusnõukogu president ja teadusnõukogu liikmed täidavad oma ülesandeid teisi töökohti välistava mandaadi alusel ja täistööajaga.

Selgitus

Euroopa Teadusnõukogu läbipaistvuse ja sõltumatuse tagamiseks on oluline täpsustada ametiülesannete täitmise nõuded.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – I osa – punkt 1.3 – lõik 1 – taane 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– teavitab programmikomiteed korrapäraselt Euroopa Teadusnõukogu meetmete rakendamisest.

*– teavitab programmikomiteed, **Euroopa Parlamenti ja nõukogu** korrapäraselt Euroopa Teadusnõukogu meetmete rakendamisest.*

Selgitus

Euroopa Teadusnõukogu suurema läbipaistvuse ja parema järelevalve tagamiseks.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – I osa – punkt 2.3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Teadustöö algatused selles sambas on teaduspõhised ning suuremahulised, valdkonnaülesed ja nende aluseks on visionäärne ühtsustav eesmärk. Need käsitlevad probleeme teaduse ja tehnoloogia valdkonnas, mis nõuavad koostööd eri valdkondade, teadusringkondade ja programmide vahel. Teadustöö edendamine peaks andma tugeva ja laiaulatusliku aluse tulevaseks tehnoloogiainnovatsiooniks ning majanduslikuks kasutuseks ja samuti uutset kasu ühiskonnale. Nende algatuste kõikehõlmav iseloom ja suurus tähendab, et nende elluviimine on võimalik ainult ühise ja pideva töö läbi (kestus umbes kümme aastat).

Muudatusettepanek

Teadustöö algatused selles sambas on teaduspõhised ning suuremahulised, valdkonnaülesed ja nende aluseks on visionäärne ühtsustav eesmärk. Need käsitlevad probleeme teaduse ja tehnoloogia valdkonnas, mis nõuavad koostööd eri valdkondade, teadusringkondade ja programmide vahel **ning sageli paradigmanihet teadusuuringute lähenemisviisides**. Teadustöö edendamine peaks andma tugeva ja laiaulatusliku aluse tulevaseks tehnoloogiainnovatsiooniks ning majanduslikuks kasutuseks ja samuti uutset kasu ühiskonnale. Nende algatuste kõikehõlmav iseloom ja suurus tähendab, et nende elluviimine on võimalik ainult ühise ja pideva töö läbi (kestus umbes kümme aastat).

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – II osa – punkt 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia juhtpositsiooni tähtis komponent on progressi võimaldav tehnoloogia, mis on määratletud kui mikro- ja nanoelektronika, fotoonika, nanotehnoloogia, biotehnoloogia, kõrgtehnoloogilised materjalid **ja** tootmissüsteemid. Paljud uuenduslikud tooted sisaldavad endas korraga mitut sellist tehnoloogiat kas siis eraldiseisvate või integreeritud osadena. Kui iga tehnoloogia pakub tehnoloogilist innovatsiooni, võib mitme progressi võimaldava tehnoloogia kasutamisest tuleneva koondunud kasu tulemusena toimuda tehnoloogiline hüpe. Valdkonnaülese progressi võimaldava

Muudatusettepanek

Progressi võimaldava ja tööstustehnoloogia juhtpositsiooni tähtis komponent on progressi võimaldav tehnoloogia, mis on määratletud kui mikro- ja nanoelektronika, fotoonika, nanotehnoloogia, biotehnoloogia, kõrgtehnoloogilised materjalid, tootmissüsteemid **ja ökoinnovatsioon**. Paljud uuenduslikud tooted sisaldavad endas korraga mitut sellist tehnoloogiat kas siis eraldiseisvate või integreeritud osadena. Kui iga tehnoloogia pakub tehnoloogilist innovatsiooni, võib mitme progressi võimaldava tehnoloogia kasutamisest tuleneva koondunud kasu tulemusena toimuda tehnoloogiline hüpe. Valdkonnaülese progressi võimaldava

tehnoloogia kasutuselevõtt suurendab toodete konkurentsivõimet ja mõju. Selle tehnoloogia mitmesuguseid vastasmõjusid saab seega ära kasutada. Ulatuslikumate katseliinide ja näidisprojektide jaoks pakutakse spetsiaalset toetust.

tehnoloogia kasutuselevõtt suurendab toodete konkurentsivõimet ja mõju. Selle tehnoloogia mitmesuguseid vastasmõjusid saab seega ära kasutada. Ulatuslikumate katseliinide ja näidisprojektide jaoks pakutakse spetsiaalset toetust.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – II osa – punkt 1 – lõik 9 – taane 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– ennetavamate ja inimeste jaoks olulisemate vahendite edasine väljatöötamine ja rakendamine ohutuse testimiseks, riskihindamiseks ja tervisealasteks teadusuuringuteks;

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – II osa – punkt 1.1 – alapunkt 1.1.1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Eesmärk on säilitada ja tugevdada Euroopa juhtpositsiooni tehnoloogias, mis on seotud arukate manuskomponentide ja -süsteemidega. See hõlmab ka mikro-nano-biosüsteeme, orgaanilist elektroonikat, mastaapintegratsiooni, asjade interneti (Internet of Things, IoT) alustehnoloogiat, sealhulgas platvorme, mis toetavad kõrgtehnoloogiliste teenuste tarnimist, arukaid integreeritud süsteeme, süsteemide süsteeme ja kompleksüsteemide tehnoloogiat.

Eesmärk on säilitada ja tugevdada Euroopa juhtpositsiooni tehnoloogias, mis on seotud arukate manuskomponentide ja -süsteemidega. See hõlmab ka mikro-nano-biosüsteeme, *kõrge efektiivsusega in vitro vahendeid, „inimest kiibil”, virtuaalseid organeid ja teisi arvutisüsteemide bioloogia rakendusi*, orgaanilist elektroonikat, mastaapintegratsiooni, asjade interneti (Internet of Things, IoT) alustehnoloogiat, sealhulgas platvorme, mis toetavad kõrgtehnoloogiliste teenuste tarnimist, arukaid integreeritud süsteeme, süsteemide süsteeme ja kompleksüsteemide tehnoloogiat.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – II osa – punkt 1.3 – alapunkt 1.3.5 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Taastuvate energiaallikate tõhususe suurendamiseks mõeldud materjalid. Selliste uute toodete ja rakenduste väljatöötamine, mis suurendavad taastuvate energiaallikate, näiteks fotogalvaaniliste elementide, päikesekollektorite ja tuulegeneraatorite tõhusust.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – II osa – punkt 1.4 – alapunkt 1.4.1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Eesmärk on panna alus sellele, et Euroopa tööstus püsib innovatsiooni esirinnas ning seda nii keskpikas kui ka pikas perspektiivis. See hõlmab arenevate vahendite, nagu sünteetilise bioloogia, bioinformaatika ja süsteemibioloogia väljatöötamist ning muu progressi võimaldava tehnoloogiaga, nagu nanotehnoloogia (nt bionanotehnoloogia) ja IKT (nt bioelektronika), puutepunktide ärakasutamist. Need ja teised tiptasemel valdkonnad vääriavad asjakohaseid meetmeid teadus- ja arendustegevuse vallas, et hõlbustada teadmiste tõhusat üleminekut uutesse rakendustesse **ning nende rakendamist** (ravimivormid, biosensorid, biokiibid jne).

Eesmärk on panna alus sellele, et Euroopa tööstus püsib innovatsiooni esirinnas ning seda nii keskpikas kui ka pikas perspektiivis. See hõlmab arenevate vahendite, nagu sünteetilise bioloogia, bioinformaatika ja süsteemibioloogia väljatöötamist ning muu progressi võimaldava tehnoloogiaga, nagu nanotehnoloogia (nt bionanotehnoloogia), IKT (nt bioelektronika) ja **taimepõhine ning põllumajanduslik biotehnoloogia**, puutepunktide ärakasutamist. Need ja teised tiptasemel valdkonnad vääriavad asjakohaseid meetmeid teadus- ja arendustegevuse vallas, et hõlbustada teadmiste tõhusat üleminekut uutesse rakendustesse (ravimivormid, biosensorid, biokiibid, **taimepõhine geenitehnoloogia** jne) ja vahenditesse, nagu **inimbioloogial põhinevad eksperimentaalsed ja arvutusmeetodid, et tagada ohutumad tarbekaubad, ning nende rakendamist.**

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – II osa – punkt 1.4 – alapunkt 1.4.2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Eesmärk on kaheosaline: *esiteks* võimaldada Euroopa tööstusel (nt keemiatööstusel, tervishoiul, mäetööstusel, energeetikal, paberimassi- ja paberitootmisel, tekstiilitööstuse tärklise tootmisel, toiduainetööstusel) välja töötada uusi tooteid ja protsesse, mis vastavad tööstuslikele ja ühiskondlikele nõudmistele; ning võimaldada konkurentsivõimelistel ja täiustatud biotehnoloogial põhinevatel alternatiividel asendada traditsioonilisi protsesse; *teiseks* rakendada biotehnoloogia potentsiaali saastuse avastamisel, seirel, ennetamisel ja eemaldamisel. See hõlmab teadus- ja arendustegevust ensümaatiliste ja ainevahetusradade, bioprotsesside disaini, uudsete kääritamisviiside, üles- ja allavoolu töötlemise vallas ning ülevaate saamist mikroobide kogukondade dünaamikast. Samuti hõlmab see prototüüpide väljatöötamist, et hinnata väljatöötatud toodete ja protsesside tehnilis-majanduslikku teostatavust.

Muudatusettepanek

Eesmärk on kaheosaline: võimaldada Euroopa tööstusel (nt keemiatööstusel, tervishoiul, mäetööstusel, energeetikal, paberimassi- ja paberitootmisel, tekstiilitööstuse tärklise tootmisel, *põllukultuuride kasvatamisel ja toiduainetööstusel*) välja töötada uusi tooteid ja protsesse, mis vastavad *põllumajanduslikele, kalanduslikele*, tööstuslikele ja ühiskondlikele nõudmistele; ning võimaldada konkurentsivõimelistel ja täiustatud biotehnoloogial põhinevatel alternatiividel asendada traditsioonilisi protsesse; *lisaks* rakendada biotehnoloogia potentsiaali saastuse avastamisel, seirel, ennetamisel ja eemaldamisel. See hõlmab teadus- ja arendustegevust ensümaatiliste ja ainevahetusradade, bioprotsesside disaini, uudsete kääritamisviiside, üles- ja allavoolu töötlemise vallas ning ülevaate saamist mikroobide kogukondade dünaamikast. Samuti hõlmab see prototüüpide väljatöötamist, et hinnata väljatöötatud toodete ja protsesside tehnilis-majanduslikku teostatavust.

Selgitus

Oluline on lisada biotehnoloogia põllukultuuride kasvatamise jaoks ja põllumajanduse ning vesiviljeluse jaoks.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – II osa – punkt 1.4 – alapunkt 1.4.3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Eesmärk on välja töötada

Muudatusettepanek

Eesmärk on välja töötada

platvormtehnoloogiat (nt genoomika, metagenoomika, proteoomika, molekulaarvahendid), mis tooks kaasa juhtpositsiooni ja konkurentsieelise paljudes majandussektorites. See hõlmab selliseid aspekte nagu optimeeritud omadustega bioressursside ja konventsionaalsetest alternatiividest kaugemale ulatuvate rakenduste väljatöötamise toetamine; maismaa ja mere elurikkuse uurimise, mõistmise ja jätkusuutliku kasutamise võimaldamine uudsete rakenduste jaoks ning biotehnoloogial põhinevate tervishoiulahenduste (nt diagnostika, bioloogiliste ainete, biomeditsiiniliste seadmete) arendamise toetamine.

platvormtehnoloogiat (nt *süsteemibioloogia*, genoomika, metagenoomika, proteoomika, *fenoomika*, molekulaarvahendid), mis tooks kaasa juhtpositsiooni ja konkurentsieelise paljudes majandussektorites. See hõlmab selliseid aspekte nagu optimeeritud omadustega bioressursside ja konventsionaalsetest alternatiividest kaugemale ulatuvate rakenduste väljatöötamise toetamine; maismaa ja mere elurikkuse uurimise, mõistmise ja jätkusuutliku kasutamise võimaldamine uudsete rakenduste jaoks ning biotehnoloogial põhinevate tervishoiulahenduste (nt *ravimite* diagnostika, bioloogiliste ainete, biomeditsiiniliste seadmete, *tervisliku toitumise jaoks tervemate taimede ja loomade*) arendamise toetamine. *Uusi diagnostikameetodeid toetatakse eelisjärjekorras juhul, kui ennetus või diagnostika on asjaomase isiku jaoks olemas või töötatakse tõenäoliselt välja.*

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – II osa – punkt 1.5 – alapunkt 1.5.3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Konkurentsivõime suurendamine töötlevas tööstuses (nagu keemiatööstus, pabermassi- ja paberitootmine, klaasitootmine või värvilised metallid ja teras), parandades oluliselt ressursi- ja energiatõhusust ning vähendades sellise tööstustegevuse keskkonnamõju. Keskendutakse uuenduslikke aineid, materjale ja tehnoloogilisi lahendusi võimaldava tehnoloogia väljatöötamisele ning valideerimisele selle kasutamiseks vähese CO₂-heitega toodetes ja vähem energiamahukates protsessides ning teenustes kogu väärtusahela ulatuses, nagu ka äga vähest CO₂-heidet tekitava

Muudatusettepanek

Konkurentsivõime suurendamine töötlevas tööstuses (nagu keemiatööstus, pabermassi- ja paberitootmine, *ehitus*, klaasitootmine või värvilised metallid ja teras), parandades oluliselt ressursi- ja energiatõhusust *mõistlike kuludega* ning vähendades sellise tööstustegevuse keskkonnamõju. Keskendutakse uuenduslikke aineid, materjale ja tehnoloogilisi lahendusi võimaldava tehnoloogia väljatöötamisele ning valideerimisele selle kasutamiseks vähese CO₂-heitega toodetes ja vähem energiamahukates protsessides ning teenustes kogu väärtusahela ulatuses, nagu

tootmistehnoloogia ja -tehnika kasutuselevõttule, et saavutada konkreetne kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamine.

ka äga vähest CO₂-heidet tekitava tootmistehnoloogia ja -tehnika kasutuselevõttule, et saavutada konkreetne kasvuhoonegaaside heitemahukuse vähendamine.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – II osa – punkt 1.5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1.5 a. Ökoinnovatsioon

1.5.1 Ökoinnovatsiooni spetsiifiline eesmärk

Ökoinnovatsiooni spetsiifiline eesmärk on edendada innovatiivset Euroopa tööstust ja innovatsioonikogukonda, mis loob sihipäraselt uusi tooteid, menetlusi ja teenuseid, mis annavad keskkonnahoidlikku majanduskasvu ja keskkonnahüvesid ja mida tunnustatakse maailma liidrina. Eesmärk on suurendada ressursitõhusust, vähendada keskkonnamõjusid, ennetada (vee) reostumist ja/või saavutada loodusvarade tõhusam, tulemuslikum ja vastutustundlikum kasutamine.

1.5.2 Põhjendused ja liidu lisaväärtus

Tööstuse juhtpositsioon ökoinnovatsioonis toob kaasa suurema keskkonnatõhususe ja vastupanuvõime kogu majanduses, olles samal ajal kulutõhus ja hea ettevõtjatele ning ühiskonnale tervikuna maaelanikest linnaelanikeni. Ökotööstuste maailmaturg (2020) laieneb kiiresti ja see ELi äri sektor kasvab juba jõudsalt: ELi ökotööstuse ettevõtted on sageli maailma liidrid. Raamprogramm Horisont 2020 peab sellele toetuma. Ökoinnovatsioon peab tungima kõigisse majanduse ja ühiskonna sektoritesse ja andma Euroopale olulise konkurentsieelise, et tulla toime säästvuse

saavutamise ülesandega. Seetõttu on ökoinnovatsioon juhtiv uusi lahendusi võimaldav tehnoloogia.

Ökotööstusi iseloomustab suure hulga väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) olemasolu. Need ettevõtjad annavad umbes poole kogu tööhõivest. Seetõttu peavad VKEd koostöös suuremate tööstuspartneritega olema üha aktiivsemad uute tehnoloogiate ja lahenduste väljatöötamisel ja nende rakendamisel.

Peamised innovatsiooniallikad asuvad ökoinnovatsiooni ja teiste uusi lahendusi võimaldavate tehnoloogiate kokkupuutepunktis, alustades IKTst (seire ja sensorite kasutamine) ja nanotehnoloogiatest.

1.5.3 Peamised tegevussuunad

Ökoinnovatsioon on igasugune innovatsiooni vorm, mille tulemuseks või eesmärgiks on märkimisväärsed või tõendatavad edusammud säästva arengu eesmärgi suunas keskkonnamõjude vähendamise, keskkonnamõjude vähendamise, keskkonnamõjude vähendamise, keskkonnamõjude vähendamise vastupidavuse tõhustamise või loodusvarade tõhusama ja vastutustundlikuma kasutamise saavutamise abil.

Ökoinnovatsiooni meetmed keskenduvad jätkusuutlikele uuendustele järgmistes valdkondades ja nende valdkondade vahel:

- a) keskkonnasõbraliku energia tarnimine,*
- b) energiatõhusus,*
- c) materjalide tõhusus,*
- d) keskkonnasõbralik liikuvus,*
- e) vesi,*
- f) jäätmed.*

Ettepanek võtta vastu otsus
I lisa – III osa – punkt 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Tõhus tervise edendamine, mida toetab tugev tõendite baas, ennetab haigusi, parandab heaolu ja on kulutõhus. Tervise edendamine ja haiguste ennetamine sõltuvad ka tervist määravate tegurite mõistmisest, tõhusatest ennetusvahenditest, nagu vaktsiinid, tõhusast tervise ja haiguste järelevalvest ja valmisolekust ning tõhusatest sõeluuringuprogrammidest.

Muudatusettepanek

Tõhus tervise edendamine, mida toetab tugev tõendite baas, ennetab haigusi, parandab heaolu, **vähendab sotsiaalset tõrjutust** ja on kulutõhus. Tervise edendamine ja haiguste ennetamine sõltuvad ka **molekulaartasandil** tervist määravate tegurite mõistmisest, **primaarset ja sekundaarset ennetust käsitlevatel teadusuuringutel põhinevatest** tõhusatest ennetusvahenditest, nagu vaktsiinid **ja riskitegureid (sealhulgas rasvumist) käsitlevad käitumuslikud meetmed**, tõhusast tervise ja haiguste järelevalvest ja valmisolekust ning tõhusatest sõeluuringuprogrammidest.

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu otsus
I lisa – III osa – punkt 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Edukad jõupingutused haigusi, puudeid ja vähenenud funktsionaalsust ennetada, ohjata, ravida ja välja ravida toetuvad nende põhjuste, protsesside ja mõju põhjalikule mõistmisele ning ka tervise ja heaolu alusteguritele. Väga tähtis on ka tõhus **andmevahetus** ja nende andmete sidumine tegelike ulatuslike kohordiuuringutega, nagu ka teadustulemuste ülekanne **kliinikusse**, eelkõige kliiniliste katsete korraldamise kaudu.

Muudatusettepanek

Edukad jõupingutused haigusi, puudeid ja vähenenud funktsionaalsust ennetada, **diagnoosida**, ohjata, ravida ja välja ravida toetuvad nende põhjuste, protsesside (**nt molekulaarsed liikumisteed**) ja mõju põhjalikule mõistmisele ning ka tervise ja heaolu alusteguritele. Väga tähtis on ka tõhus **andmekogumine** ja **-vahetus, standardiseeritud andmetöötlus ning** nende andmete sidumine tegelike ulatuslike kohordiuuringutega, nagu ka teadustulemuste **õigeaegne** ülekanne **kliinilisse praktikasse**, eelkõige kliiniliste katsete korraldamise kaudu **ning ka haiguse diagnoosijärgse staadiumi alaste meditsiiniuuringute ja tulemuste praktikasse ülekandmise uuringute**

toetamise kaudu.

Muudatusettepanek 50

**Ettepanek võtta vastu otsus
I lisa – III osa – punkt 1 – lõik 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Nakkuslikke, vaesusega seotud ja tähelepanuta jäetud haigusi käsitlevais teadusuuringuis esinevad lüngad tuleb kõrvaldada patsientide vajadustest lähtuva teadus- ja innovatsioonitegevuse abil. Ennetus-, diagnostika- ja telemeditsiini vahendite väljatöötamiseks loodud ülemaailmsete innovatsioonipartnerluste toetamisega saab kiirendada tippteadust ning liit saab täita oma ülemaailmselt võetud kohustused.

Muudatusettepanek 51

**Ettepanek võtta vastu otsus
I lisa – III osa – punkt 1 – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Suurenev haiguste ja puuete koormus vananeva elanikkonna kontekstis paneb tervishoiu- ja hoolekandesektorile veelgi suuremad nõudmised. Kui kõikide vanuserühmade jaoks soovitakse säilitada tõhus tervishoid ja hoolekanne, on vaja teha jõupingutusi otsustamise **parandamiseks** ennetuses ja hoolekandes, et teha kindlaks parimad tavad ja toetada nende levimist tervishoiusektoris ning toetada integreeritud hooldust ning tehnoloogilise, organisatsioonilise ja sotsiaalse innovatsiooni kasutuselevõttu, mis annaks rohkem võimalusi eakamatele eelkõige selleks, et püsida aktiivne ja iseseisev. See toetab nende suuremat ja

Suurenev haiguste ja puuete koormus vananeva elanikkonna kontekstis paneb tervishoiu- ja hoolekandesektorile veelgi suuremad nõudmised. Kui kõikide vanuserühmade jaoks soovitakse säilitada tõhus tervishoid ja hoolekanne, on vaja teha jõupingutusi otsustamise **ja teadlikkuse tõstmise kiirendamiseks haiguste** ennetuses ja hoolekandes, et teha kindlaks parimad tavad ja toetada nende levimist tervishoiusektoris ning toetada integreeritud hooldust ning tehnoloogilise, organisatsioonilise ja sotsiaalse innovatsiooni kasutuselevõttu, mis annaks rohkem võimalusi eakamatele eelkõige selleks, et püsida aktiivne ja iseseisev. See

pikaajalisemat füüsilist, ühiskondlikku ja vaimset heaolu.

toetab nende suuremat ja pikaajalisemat füüsilist, ühiskondlikku ja vaimset heaolu.

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 1 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Suurenev haiguste ja puuete koormus vananeva elanikkonna kontekstis paneb tervishoiu- ja hoolekandesektorile veelgi suuremad nõudmised. Kui kõikide vanuserühmade jaoks soovitakse säilitada tõhus tervishoid ja hoolekanne, on vaja teha jõupingutusi otsustamise parandamiseks ennetuses ja hoolekandes, et teha kindlaks parimad tavad ja toetada nende levimist tervishoiusektoris ning toetada integreeritud hooldust ning tehnoloogilise, organisatsioonilise ja sotsiaalse innovatsiooni kasutuselevõttu, mis annaks rohkem võimalusi eakamatele eelkõige selleks, et püsida aktiivne ja iseseisev. See toetab nende suuremat ja pikaajalisemat füüsilist, ühiskondlikku ja vaimset heaolu.

Muudatusettepanek

Suurenev haiguste ja puuete koormus vananeva elanikkonna kontekstis paneb tervishoiu- ja hoolekandesektorile veelgi suuremad nõudmised. Kui kõikide vanuserühmade jaoks soovitakse säilitada tõhus tervishoid ja hoolekanne, on vaja teha jõupingutusi otsustamise parandamiseks ennetuses ja hoolekandes, et teha kindlaks parimad tavad ja toetada nende levimist tervishoiusektoris ning toetada integreeritud hooldust ning tehnoloogilise, organisatsioonilise ja sotsiaalse innovatsiooni kasutuselevõttu, mis annaks rohkem võimalusi eakamatele eelkõige selleks, et püsida aktiivne ja iseseisev. See toetab nende suuremat ja pikaajalisemat füüsilist, ühiskondlikku, **majanduslikku** ja vaimset heaolu.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Tervist määravate tegurite parem mõistmine on vajalik selleks, et pakkuda tõendeid tõhusaks tervise edendamiseks ja haiguste ennetamiseks ning see võimaldab liidus välja töötada ka kõikehõlmavaid tervise ja heaolu näitajaid. Uuritakse keskkondlikke, käitumuslikke (sh elutsükli), sotsiaalmajanduslikke ja geneetilisi tegureid kõige laiemas tähenduses. Käsitlused hõlmavad

Muudatusettepanek

Tervist määravate tegurite parem mõistmine on vajalik selleks, et pakkuda tõendeid tõhusaks tervise edendamiseks ja haiguste ennetamiseks ning see võimaldab liidus ja kogu maailmas välja töötada ka kõikehõlmavaid tervise ja heaolu näitajaid. Uuritakse keskkondlikke, **kliimamuutusega seotud**, käitumuslikke (sh elutsükli), sotsiaalmajanduslikke (**sh tööalaseid**) ja geneetilisi **riskitegureid**

pikaajalisi kohordiuuringuid ja nende seost nn -oomika teadusest saadud andmetega ning teisi meetodeid.

kõige laiemas tähenduses *koos seonduvate rahvatervise meetmete lühi- ja pikaajalise mõjuga*. Käsitlused hõlmavad pikaajalisi kohordiuuringuid ja nende seost nn -oomika teadusest saadud andmetega ning teisi meetodeid.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Eelkõige *keskkonna kui tervist määrava teguri parem mõistmine nõuab* integreeritud molekulaarbioloogilist, *epidemioloogilist ja toksikoloogilist lähenemisviisi, et uurida* tervise ja keskkonna *suhet, sealhulgas* kemikaalide toime uurimist, kombineeritud kokkupuute uurimist saastuse ja muude keskkondlike ja kliimaga seotud stressiteguritega, integreeritud toksikoloogilist testimist ning alternatiive loomkatsetele. Vaja on uuenduslikke lähenemisviise kokkupuute hindamisele, kasutades uue põlvkonna biomarkereid, mis põhinevad -oomika teadustel ja epigeneetikal, inimeste bioseirel, isikliku kokkupuute hinnangutel ja modelleerimisel, et mõista kombineeritud, kuhjuvaid ning tekkivaid kokkupuuteid, integreerides sotsiaalmajanduslikke ja käitumuslikke tegureid. Toetatakse paremaid seoseid keskkonnaandmetega, kasutades kõrgelt arenenud infosüsteeme.

Muudatusettepanek

Parem arusaamine sellest, kuidas keskkond toimib inimese tervist mõjutava tegurina tema elu jooksul alates rasedusest ja lapsepõlvest kuni vanaduseni, nõuab eelkõige integreeritud molekulaarbioloogilist ja riskidega kokkupuute hindamist ning *epidemioloogilisi ja toksikoloogilisi lähenemisviise* tervise ja keskkonna *seoste uurimiseks ning inimeste haiguste ja toksilisuse mehhanismide väljaselgitamiseks. See hõlmab ka* kemikaalide toime uurimist, *pöörates erilist tähelepanu toiduainetes ja teistes tarbekaupades kasutatavatele sisesekretsioonisüsteemi kahjustajatele*, kombineeritud kokkupuute uurimist saastuse ja muude keskkondlike ja kliimaga seotud stressiteguritega (*sh õhu-, vee- ja pinnasesaaste, müra, õhutemperatuur, valgusesaaste*), integreeritud toksikoloogilist testimist ning alternatiive loomkatsetele. Vaja on uuenduslikke lähenemisviise kokkupuute hindamisele, kasutades uue põlvkonna biomarkereid, mis põhinevad -oomika teadustel ja epigeneetikal, inimeste bioseirel, isikliku kokkupuute hinnangutel ja modelleerimisel, et mõista kombineeritud, kuhjuvaid ning tekkivaid kokkupuuteid, integreerides sotsiaalmajanduslikke ja käitumuslikke

tegureid. Toetatakse paremaid seoseid keskkonnaandmetega, kasutades kõrgelt arenenud infosüsteeme. **Tuleks välja töötada keskkonnatervise näitajad, mis täiendaksid muid tervise näitajaid.**

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.1 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Sel viisil saab hinnata olemasolevaid ja kavandatavaid tegevuspõhimõtteid ja programme ning antavat poliitilist toetust. Samuti saab välja töötada paremaid käitumuslikke meetmeid, ennetus- ja haridusprogramme, sealhulgas selliseid, mis suurendavad teadlikkust toitumisest, vaksineerimisest ja muudest esmatasandi arstiabi meetmetest.

Muudatusettepanek

Sel viisil saab hinnata olemasolevaid ja kavandatavaid tegevuspõhimõtteid ja programme ning antavat poliitilist toetust. Samuti saab välja töötada paremaid käitumuslikke meetmeid, ennetus- ja haridusprogramme, sealhulgas selliseid, mis suurendavad teadlikkust **eelkõige** toitumisest, vaksineerimisest ja muudest esmatasandi arstiabi meetmetest. **Lisaks saab riskitegurite minimeerimiseks võtta kasutusele lähenemisviisi, mille kohaselt hõlmatakse tervishoidu kõikides poliitikavaldkondades (nt neis, mis käsitlevad keskkonda ja töökohta).**

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Sõeluuringuprogrammide väljatöötamine **sõltub ja haiguse ilmnemise** varaste biomarkerite kindlaksmääramisest ning nende kasutamine omakorda sõltub sõeluuringu meetodite ja programmide katsetamisest ning valideerimisest. Kõrge haigusriskiga inimeste ja kogukondade kindlaksmääramine võimaldab personaliseeritud, kihistatud ja kollektiivseid strateegiaid tulemusliku ja

Muudatusettepanek

Sõeluuringuprogrammide väljatöötamine **ei sõltu üksnes** riskide varaste biomarkerite kindlaksmääramisest, **vaid ka peamistest arenguradadest ja haiguse ilmnemisest** ning nende kasutamine omakorda sõltub sõeluuringu meetodite ja programmide katsetamisest ning valideerimisest. Kõrge haigusriskiga inimeste ja kogukondade kindlaksmääramine võimaldab personaliseeritud, kihistatud ja

kulutõhusa haiguste ennetamise väljatöötamiseks.

kollektiivseid strateegiaid tulemusliku ja kulutõhusa haiguste ennetamise väljatöötamiseks. *Seejuures peetakse esmatähtsaks selliseid sõeluuringuprogramme, mille puhul on ennetus- või ravimeetmed asjaomase patsiendi jaoks olemas või on nende väljatöötamine tõenäoline.*

Selgitus

Teraapilise või ennetava mõjuta sõeluuringuprogrammid pole lahendus, vaid tekitavad täiendavaid, näiteks andmekaitsealaseid, probleeme.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Inimkogukondi ohustavad uued ja tekkivad (sealhulgas kliimamuutustest tulenevad) nakkused, ravimiresistentsus olemasolevate patogeenide suhtes ning muud kliimamuutuste otsesed ja kaudsed tagajärjed. Vaja *on* paremaid järelevalvemeetodeid, varase hoiatuse võrgustikke, tervishoiuteenuste organiseerimist ja valmisolekukampaaniaid, et olla valmis epideemiateks, suuta tõhusalt reageerida pandeemiatele ning reageerida kliimamuutuste mittenakkuslikele tagajärgedele, ning vaja on ka jõupingutusi, et säilitada ja parandada suutlikkust võidelda ravimresistentsete nakkushaigustega.

Muudatusettepanek

Inimkogukondi ohustavad uued ja tekkivad (sealhulgas kliimamuutustest tulenevad) nakkused, ravimiresistentsus olemasolevate patogeenide suhtes ning muud kliimamuutuste otsesed ja kaudsed tagajärjed. *Seoses ravimiresistentsusega on* vaja paremaid järelevalvemeetodeid, *nii inimeste seas kui ka veterinaarvaldkonnas*, varase hoiatuse võrgustikke, tervishoiuteenuste organiseerimist ja valmisolekukampaaniaid, et olla valmis epideemiateks, suuta tõhusalt reageerida pandeemiatele ning reageerida kliimamuutuste mittenakkuslikele tagajärgedele, ning vaja on ka jõupingutusi, et säilitada ja parandada suutlikkust võidelda ravimresistentsete nakkushaigustega.

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Vaja on paremat tervise ja haiguste mõistmist igas vanuses inimeste puhul, nii et oleks võimalik välja töötada uusi ja paremaid ennetusmeetmeid, diagnoose ja raviviise. Haiguste patofüsioloogia **uurimise interdistsiplinaarsus ja tulemuste ülekantavus** on väga vajalik, et parandada haigusprotsesside kõigi aspektide mõistmist; sealhulgas molekulaarandmetele tuginedes reklassifitseerida normaalne variatsioon ja haigused ning valideerida ja kasutada uurimistulemusi kliinilistes rakendustes.

Muudatusettepanek

Vaja on paremat tervise ja haiguste mõistmist igas vanuses inimeste puhul, nii et oleks võimalik välja töötada uusi ja paremaid ennetusmeetmeid, diagnoose ja raviviise. **Interdistsiplinaarne, tulemusi ülekandev** haiguste patofüsioloogia **uurimine, mille puhul kasutatakse inimbioloogial põhinevaid vahendeid ja käsitusviise**, on väga vajalik, et parandada haigusprotsesside kõigi aspektide mõistmist, sealhulgas molekulaarandmetele tuginedes reklassifitseerida normaalne variatsioon ja haigused ning valideerida ja kasutada uurimistulemusi kliinilistes rakendustes. **Eelkõige tuleks toetada ülekantavaid tulemusi andvaid uurimisprojekte, mille eesmärk on kasutada laboriuuringute tulemusi kiiremini ja tõhusamalt meditsiinipraktikas, ning seda eriti sellistes valdkondades nagu hematoloogia/onkoloogia, haruldased haigused ja antimikroobne resistentsus.**

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Toetav uurimine hõlmab ja soodustab uute tööriistade ja käsitluste arendamist ja kasutamist biomeditsiiniliste andmete loomiseks ning kaasab nn -oomika teadusi, kõrget tootlikkust ja süsteemimeditsiini käsitlusi. See tegevus nõuab tihedat sidet fundamentaalsete ja kliiniliste uuringutega ning pikaajaliste kohordiuuringutega (ja vastavate uurimisvaldkondadega), nagu kirjeldatud eespool. Tihedad sidemed meditsiiniliste ja teadustaristutega (andmebaasid, biopangad jne) on samuti olulised, et andmeid standardida, säilitada,

Muudatusettepanek

Toetav uurimine hõlmab ja soodustab uute tööriistade ja käsitluste arendamist ja kasutamist biomeditsiiniliste andmete loomiseks ning kaasab **inimbioloogial põhinevaid** nn -oomika teadusi, kõrget tootlikkust ja süsteemimeditsiini käsitlusi. See tegevus nõuab tihedat sidet fundamentaalsete ja kliiniliste uuringutega ning pikaajaliste kohordiuuringutega (ja vastavate uurimisvaldkondadega), nagu kirjeldatud eespool. Tihedad sidemed meditsiiniliste ja teadustaristutega (andmebaasid, biopangad jne) on samuti

jagada ja **neile ligipääsu** anda, mis on kõik väga oluline andmete kasutatavuse maksimeerimiseks ning uuenduslikemate ja tõhusamate analüüsi- ja andmekogude kombineerimise viiside soodustamiseks.

olulised, et andmeid standardida, säilitada, jagada ja anda **vaba ligipääs töötlemata andmetele**, mis on kõik väga oluline andmete kasutatavuse maksimeerimiseks ning uuenduslikemate ja tõhusamate analüüsi- ja andmekogude kombineerimise viiside soodustamiseks.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1.5

Komisjoni ettepanek

1.5. Paremate preventiivsete **vaktsiinide** väljatöötamine

Vaja on **tõhusamaid preventiivseid vaktsiine (või alternatiivseid preventiivseid meetodeid) ja tõendus põhiseid vaktsineerimiskavasid** rohkemate haiguste jaoks. See sõltub haiguse ja haigusprotsesside ning nendest tuleva **epidemioloogia** paremast mõistmisest ning kliiniliste katsete ja seotud uuringute tegemisest.

Muudatusettepanek

1.5. Paremate preventiivsete **vahendite** väljatöötamine

Vaja on **toetada tõhusamate preventiivsete vaktsiinide ja tõendus põhiste vaktsineerimiskavade väljatöötamist** rohkemate haiguste jaoks, **sealhulgas selliste vaesusega seotud haiguste tarvis nagu HIV/AIDS, tuberkuloos, malaaria ja tähelepanuta jäänud haigused. Samamoodi võib kasutada teadmisi haiguse peamise riskitegurite kohta ning käitumisteadust, et koostada tõhusad ennetusstrateegiad, milles käsitletakse kõnealuseid riskitegureid ning mille eesmärk on edendada tervislikku eluviisi. Sellega oleks väga suurel määral võimalik vähendada krooniliste haiguste põhjustatud koormat.** See sõltub haiguse ja haigusprotsesside ning nendest tuleva **epidemioloogia** paremast mõistmisest ning kliiniliste katsete ja seotud uuringute tegemisest.

Selgitus

Tõhusate ennetavate vaktsiinide väljatöötamine vaesusega seotud haiguste, sealhulgas HIVi/AIDSi vastu, on kõige kulutõhusam lahendus selliste haiguste vastu võitlemiseks, sest vaktsiinid lähevad tervishoiusüsteemidele vähem maksma kui pidev ravi. Teadusuuringud selles vallas toovad väga suurt kasu nendest haigustest mõjutatud inimestele nii ELis kui ka kogu maailmas ning selliseid uuringuid tuleks soodustada.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1.6

Komisjoni ettepanek

Tervise, haiguste ja haigusprotsesside parem mõistmine kõigis vanuserühmades on vajalik uue ja tõhusama diagnostika väljatöötamiseks. Arendatakse uuenduslikku ja olemasolevat tehnoloogiat, et märkimisväärselt vähendada haiguste tagajärgi tänu varasemale ja täpsemale diagnoosile ning võimaldada paremini patsiendile kohandatud ravi.

Muudatusettepanek

Tervise, haiguste ja haigusprotsesside parem mõistmine kõigis vanuserühmades on vajalik uue ja tõhusama diagnostika väljatöötamiseks. Arendatakse uuenduslikku ja olemasolevat tehnoloogiat, et märkimisväärselt vähendada haiguste tagajärgi tänu varasemale ja täpsemale diagnoosile ning võimaldada paremini patsiendile kohandatud ravi. ***Sel eesmärgil toetatakse muu hulgas in vitro ja piltdiagnostika arendamist. Samuti käsitletakse patsientide kiirguskaitse küsimust.***

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1.8

Komisjoni ettepanek

1.8. Haiguste ravi

Tuleb toetada valdkonnaüleste tugitehnoloogiate parandamist ravimite, vaktsiinide ja muude terapeutiliste käsitluste jaoks, sealhulgas siirdamine, geeni- ja rakuteraapia; suurendada ravimite ja vaktsiinide väljatöötamise edukust (sealhulgas alternatiivseid meetodeid, et asendada klassikaline ohutuse ja tõhususe kontrollimine, nt uute meetodite väljatöötamise abil); arendada regeneratiivseid meditsiinikäsitlusi, sealhulgas tüvirakkudel põhinevaid lähenemisi; arendada tõhustatud meditsiinilisi ja abistavaid seadmeid ja süsteeme; säilitada ja parandada meie võimet võidelda nakkuslike, haruldaste, laialtlevinud ja krooniliste haigustega ning

Muudatusettepanek

1.8. Haiguste ravi ***parandamine***

Tuleb toetada valdkonnaüleste tugitehnoloogiate parandamist ravimite, vaktsiinide ja muude terapeutiliste käsitluste jaoks, sealhulgas siirdamine, geeni- ja rakuteraapia; suurendada ravimite ja vaktsiinide väljatöötamise edukust (sealhulgas alternatiivseid meetodeid, et asendada klassikaline ohutuse ja tõhususe kontrollimine, nt uute meetodite väljatöötamise abil); arendada regeneratiivseid meditsiinikäsitlusi, sealhulgas tüvirakkudel põhinevaid lähenemisi; arendada ***kihistatud ja isikustatud meditsiini, et muuta ravi tõhusamaks, ohutumaks ja säästlikumaks, ning tagada ravimite ja teraapiate kättesaadavus võimalikult paljude***

võtta meditsiinilisi meetmeid, mis sõltuvad tõhusate antimikroobsete ravimite kättesaadavusest; ning välja töötada kõikehõlmavad käsitlused, et tegeleda kaasnevate haigustega kõigis vanuserühmades ja vältida polüfarmaatsiat. Need uuendused aitavad hõlbustada uute, tõhusamate, tulemuslikumate ja jätkusuutlikumate raviviiside ning puuete ohjamise viiside arendamist.

haiguste puhul; parandada reproduktiivtervist, käsitledes viljatuste põhjusi ja arendades meeste mõeldud rasestumisvastaseid vahendeid, arendada tõhustatud meditsiinilisi ja abistavaid seadmeid ja süsteeme; parandada palliatiivseid ravimeeteodeid; säilitada ja parandada meie võimet võidelda nakkuslike, haruldaste, aesusega seotud, tähelepanuta jäetud, laialtlevinud ja krooniliste haigustega ning võtta meditsiinilisi meetmeid, mis sõltuvad tõhusate antimikroobsete ravimite kättesaadavusest; ning välja töötada kõikehõlmavad käsitlused, et tegeleda kaasnevate haigustega kõigis vanuserühmades ja vältida polüfarmaatsiat. Need uuendused aitavad hõlbustada uute, tõhusamate, tulemuslikumate ja jätkusuutlikumate raviviiside ning puuete ohjamise viiside arendamist. Lisaks tuleb tegurid, mis mõjutavad ravi puudutavate otsuste langetamist, tuvastada, lahti seletada ja analüüsida teadustöö abil.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.9 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Kliinilised katsed on viis, kuidas viia biomeditsiinilisi teadmisi üle patsiendirakendustesse, mistõttu neid toetatakse, nagu toetatakse ka nende praktiseerimise parandamist. Näiteks tuleb välja töötada paremad meetodid, et võimaldada katsetel keskenduda asjakohastele elanikerühmadele, sealhulgas neile, kes põevad muid kaasuvaid haiguseid ja/või keda juba ravitakse, määrata sekkumiste ja lahenduste võrreldavat tõhusust ning parandada andmebaaside ja elektrooniliste

Muudatusettepanek

Kliinilised katsed on viis, kuidas viia biomeditsiinilisi teadmisi üle patsiendirakendustesse, mistõttu neid toetatakse, nagu toetatakse ka nende praktiseerimise parandamist. Näiteks tuleb välja töötada paremad meetodid, et võimaldada katsetel keskenduda asjakohastele elanikerühmadele, sealhulgas neile, kes põevad muid kaasuvaid haiguseid ja/või keda juba ravitakse, määrata sekkumiste ja lahenduste võrreldavat tõhusust ning parandada andmebaaside ja elektrooniliste

terviseandmete kasutamist andmeallikatena katsetes ja teadmuse ülekandmiseks. Samuti toetatakse muud liiki sekkumiste, näiteks iseseisva eluga seotud sekkumiste ülekandmist päris elukeskkonda.

terviseandmete kasutamist andmeallikatena katsetes ja teadmuse ülekandmiseks. Samuti toetatakse muud liiki sekkumiste, näiteks iseseisva eluga seotud sekkumiste ülekandmist päris elukeskkonda. ***Eriti suurt rõhku pannakse kliinilistele katsetele harvaesinevate haiguste ja lastehaiguste, sh enneaegse sünni vallas.***

Selgitus

Harvaesinevate ja lastehaiguste vallas on üleeuroopaline koostöö eriti tähtis, sest liikmesriikidel üksi puuduvad vajalike juhtude arvu tõttu piisavad võimalused.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.10 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Toetatakse taristute ja infostruktuuride ning allikate (sh kohordiuuringutest saadud andmete, protokollide, andmekogude, näitajate jne) integreerimist ja andmete standardimist, koostalitusvõimet, säilitamist, jagamist ning ***neile*** ligipääsu, et võimaldada selliste andmete nõuetekohast kasutamist. Tähelepanu tuleks pöörata andmetötlusele, teadmiste haldusele, modelleerimisele ja visualiseerimisele.

Muudatusettepanek

Toetatakse taristute ja infostruktuuride ning allikate (sh kohordiuuringutest saadud andmete, protokollide, andmekogude, näitajate jne) integreerimist ja andmete standardimist, koostalitusvõimet, säilitamist, jagamist ning ***vaba*** ligipääsu ***töötle mata andmetele***, et võimaldada selliste andmete nõuetekohast kasutamist. Tähelepanu tuleks pöörata andmetötlusele, teadmiste haldusele, modelleerimisele ja visualiseerimisele.

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.11 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Tuleb toetada teadusvahendite, meetodite ja statistika arengut, et kiiresti, täpselt ja ennetavalt hinnata tervishoiutehnoloogia, sh uute ravimite, bioloogiliste ainete, kõrgtehnoloogiliste teraapiate ja meditsiinivahendite ohutust, tulemuslikkust

Muudatusettepanek

Tuleb toetada teadusvahendite, meetodite ja statistika arengut, et kiiresti, täpselt ja ennetavalt hinnata tervishoiutehnoloogia, sh uute ravimite, bioloogiliste ainete, kõrgtehnoloogiliste teraapiate ja meditsiinivahendite ohutust, tulemuslikkust

ja kvaliteeti. See on eriti asjakohane uuenduste puhul sellistes valdkondades, mis puudutavad vaktsiine, raku/koe- ja geeniteraapiat, organeid ja siirdamist, spetsialiseerunud tootmist, biopanku, uusi meditsiiniseadmeid, diagnostilisi/raviprotseduure, geneetilisi teste, koostalitusvõimet ja e-tervist, sealhulgas privaatsuse küsimusi. Samuti on vaja toetada **parandatud** riskihindamismeetodeid, testimislahendusi ja strateegiaid, **mis on seotud keskkonna ja tervise**ga. Toetada tuleb ka asjakohaste meetodite arendamist, mis toetaksid eelmainitud valdkondade eetiliste aspektide hindamist.

ja kvaliteeti. See on eriti asjakohane uuenduste puhul sellistes valdkondades, mis puudutavad vaktsiine, raku/koe- ja geeniteraapiat, organeid ja siirdamist, spetsialiseerunud tootmist, biopanku, uusi meditsiiniseadmeid, diagnostilisi/raviprotseduure, geneetilisi teste, koostalitusvõimet, **telemeditsiini** ja e-tervist, sealhulgas privaatsuse küsimusi. Samuti on vaja toetada **nüüdisaegseid ohu- ja** riskihindamismeetodeid, testimislahendusi ja strateegiaid, **et hinnata kemikaalide mõju keskkonnale ja tervisele**. Toetada tuleb ka asjakohaste meetodite arendamist, mis toetaksid eelmainitud valdkondade eetiliste aspektide hindamist.

Selgitus

ELi teadusuuringutega tuleks toetada biomeditsiinilise uurimistöö ja toksilisuse testimise puhul paradigmuuutust loomkatsetelt nüüdisaegsete, 21. sajandile kohaste toksilisuse hindamise meetodite suunas. Molekulaarbioloogia ja biotehnoloogia vallas ning ka teistes valdkondades tehtud edusammud sillutavad tee, et parandada märkimisväärselt teadlaste võimalusi hinnata toksiliste kemikaalide võimalikke terviseriske. Tänu nendele edusammudele võib toksilisuse testimine muutuda kiiremaks ja vähemkulukaks ning asjakohasemaks, kui hinnatakse kokkupuudet inimestega.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.12 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Vajalik on multidistsiplinaarne kõrgetasemeline rakendusteadus ja innovatsioon koos käitumis-, gerontoloogiliste, digitaalsete ja muude teadustega, et leida kulutõhusaid kasutajasõbralikke lahendusi vananeva elanikkonna ja puutega inimeste aktiivse, iseseisva ja abistatud igapäevaelu jaoks kodus, tööl jne. Selle juures tuleb silmas pidada väga erinevaid keskkondi ning töötada välja tehnoloogiat, süsteeme ja

Muudatusettepanek

Vajalik on multidistsiplinaarne kõrgetasemeline rakendusteadus ja innovatsioon koos käitumis-, gerontoloogiliste, digitaalsete ja muude teadustega, et leida kulutõhusaid kasutajasõbralikke lahendusi vananeva elanikkonna ja puutega inimeste aktiivse, iseseisva ja abistatud igapäevaelu jaoks kodus, tööl jne. Selle juures tuleb silmas pidada väga erinevaid keskkondi ning töötada välja tehnoloogiat, süsteeme ja

teenuseid, mis tõstavad elukvaliteeti ja inimfunktsionaalsust, sealhulgas liikuvust, arukaid personaalseid tugitehnoloogiaid, teenindus- ja sotsiaalroboteid ning arukaid elukeskkondi. Toetatakse uurimise ja innovatsiooni katseprojekte, et hinnata lahenduste rakendamist ja laialdast kasutuselevõttu.

teenuseid, mis tõstavad elukvaliteeti ja inimfunktsionaalsust, sealhulgas liikuvust, arukaid personaalseid tugitehnoloogiaid, teenindus- ja sotsiaalroboteid ning arukaid elukeskkondi, ***kahjustamata patsientide ja abi saavate inimeste suhtlusvõimekust ja sotsiaalse läbikäimise kvaliteeti.*** Toetatakse uurimise ja innovatsiooni katseprojekte, et hinnata lahenduste rakendamist ja laialdast kasutuselevõttu, ***seejuures tuleks eelistada projekte, mis kaasavad nendest tingimustest mõjutatud kodanikke.***

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.13 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Inimeste mõjuvõimu suurendamine selleks, et nad parandaksid ja juhiksid oma tervist kogu elu jooksul ise, toob kaasa kokkuhoiu tervishoiusüsteemides, võimaldades hallata kroonilisi haigusi väljaspool tervishoiuasutusi ning parandada tervishoiu tulemusi. See nõuab käitumuslike ja ühiskondlike mudelite, ühiskondlike suhtumiste ja püüdluste uurimist seoses isikliku tervisetehnoloogia, mobiilsete ja/või kaasaskantavate vahendite, uute diagnostikavahendite ning isiklike teenustega, mis soodustavad tervet eluviisi, heaolu, enda eest hoolitsemist, paremat kodaniku-mediitsiinitöötaja suhtlust, isiklikustatud programme haiguste ja puuete ohjamiseks ning ka tuge teadmiste taristule.

Muudatusettepanek

Inimeste mõjuvõimu suurendamine selleks, et nad ***mõistaksid***, parandaksid ja juhiksid oma tervist kogu elu jooksul ise, toob kaasa kokkuhoiu tervishoiusüsteemides, võimaldades ***püsida hea tervise juures ja hoida ära haigusi, ent samuti*** hallata kroonilisi haigusi väljaspool tervishoiuasutusi ning parandada tervishoiu tulemusi. See nõuab ***teadlikkuse, rahvatervisealaste sekkumismeetmete, käitumuslike ja ühiskondlike mudelite, ühiskondlike suhtumiste ja püüdluste uurimist seoses isikliku tervisetehnoloogia, mobiilsete ja/või kaasaskantavate vahendite, uute diagnostikavahendite, ravilahenduste ja rehabilitatsiooni*** ning isiklike teenustega, mis soodustavad tervet eluviisi, heaolu, enda eest hoolitsemist, paremat kodaniku-mediitsiinitöötaja suhtlust, isiklikustatud programme haiguste ja puuete ohjamiseks ning ka tuge teadmiste taristule.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu otsus
I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.14 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Krooniliste haiguste ohjamise toetamine väljaspool tervishoiuasutusi sõltub ka paremast koostööst tervishoiutöötajate ning sotsiaal- ja mitteametliku hoolekande vahel. Uuenduslikke ja teadusrakendusi toetatakse jagatud teabe põhjal otsuste tegemiseks ning tõendite saamiseks ulatusliku kasutuselevõtu ja uuenduslike lahenduste, sealhulgas koostalitusvõimeliste kaugtervishoiu ja kaughoolekandeteenuste turustamise jaoks. Samuti toetatakse teadust ja innovatsiooni, et parandada pikaajalise hoolduse korraldamist.

Muudatusettepanek

Krooniliste haiguste ohjamise toetamine **tervishoiuasutustes ja** väljaspool tervishoiuasutusi sõltub ka paremast koostööst tervishoiutöötajate ning sotsiaal- ja mitteametliku hoolekande vahel. Uuenduslikke ja teadusrakendusi toetatakse jagatud teabe põhjal otsuste tegemiseks ning tõendite saamiseks ulatusliku kasutuselevõtu ja uuenduslike lahenduste, sealhulgas koostalitusvõimeliste kaugtervishoiu ja kaughoolekandeteenuste turustamise jaoks. Samuti toetatakse **tervishoiuteenuste korraldamist ja pakkumist käsitlevaid teadusuuringuid, et edendada tervishoiutöötajate ja -teenuste paremat lõimumist ja kooskõlastamist, mis hõlbustaks muu hulgas patsientide kiiret suunamist perearsti juurest spetsialisti vastuvõtule, et hallata haigusi paremini.** Samuti toetatakse teadust ja innovatsiooni, et parandada pikaajalise hoolduse korraldamist.

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu otsus
I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.15 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Tuleb toetada tervishoiutehnoloogia hindamise ja tervishoiuökonomika arendamist ning tõendite kogumist ja parimate tavade levitamist ning uuenduslikku tehnoloogiat ja käsitlusi tervishoiusektoris, sealhulgas IKT ja e-tervise rakendused. Toetatakse Euroopa ja kolmandate riikide tervishoiusüsteemide reformi võrdlevat analüüsi ning nende keskmiste kuni pikaajaliste majandusliku ja ühiskonnamõju hindamist. Toetatakse tervishoiutöõjõu tulevaste vajaduste

Muudatusettepanek

Tuleb toetada tervishoiutehnoloogia hindamise ja tervishoiuökonomika arendamist. **Ka tuleb toetada teadusuuringuid, mis tegelevad tõhusamate ja tulemuslikumate tervishoiuteenuste pakkumiseks uute võimaluste otsimisega ning millele oleks võimalik tugineda riiklike tervishoiusüsteemide reformimisel, samuti** tõendite kogumist ja parimate tavade levitamist ning uuenduslikku tehnoloogiat ja käsitlusi tervishoiusektoris, sealhulgas

analüüsi nii arvuliselt kui ka nõutavate oskuste osas seoses uute hooldustavadega. Toetatakse tervishoiu ebavõrdsuse kujunemise, ebavõrdsuse koosmõju muude majanduslike ja sotsiaalsete erinevustega ning nende kaotamisele suunatud tegevuspõhimõtete tõhususe uurimist Euroopas ja mujal. Samuti on tarvis toetada patsiendiohutuse lahenduste ja kvaliteeditagamise süsteemide hindamist, sh patsientide osa ohutuse ja hoolduse kvaliteedi tagamisel.

IKT ja e-tervise rakendused. Toetatakse Euroopa ja kolmandate riikide tervishoiusüsteemide reformi võrdlevat analüüsi ning nende keskmiste kuni pikaajaliste majandusliku ja ühiskonnamõju hindamist, **samuti nende tervishoiusüsteemide tulemuslikkust ja tõhusust**. Toetatakse tervishoiutööjõu tulevaste vajaduste analüüsi nii arvuliselt kui ka nõutavate oskuste osas seoses uute hooldustavadega. Toetatakse tervishoiu ebavõrdsuse kujunemise, ebavõrdsuse koosmõju muude majanduslike ja sotsiaalsete erinevustega ning nende kaotamisele suunatud tegevuspõhimõtete tõhususe uurimist Euroopas ja mujal. Samuti on tarvis toetada patsiendiohutuse lahenduste ja kvaliteeditagamise süsteemide hindamist, sh patsientide osa ohutuse ja hoolduse kvaliteedi tagamisel.

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 1 – alapunkt 1.16 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Tuleb eraldada piisavad rahastamisvahendid teadusuuringutele, mis tegelevad otseselt diagnoosijärgse staadiumiga, eelkõige onkoloogiliste, südame- ja veresoonehaiguste ning hingamisteede haiguste alal, et paranda elukvaliteeti.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Toiduga kindlustatus, säästev põllumajandus, mere- ja merendusuuringud

2. Toiduga kindlustatus, ***toidu kvaliteet ja turvalisus***, säästev põllumajandus, mere- ja

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2.1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

On vaja asjakohaseid teadmisi, vahendeid, teenuseid ja innovatsiooni, et toetada tootvamaid, ressursitõhusamaid ja vastupanuvõimelisemaid põllumajandus- ja metsandussüsteeme, mis tagavad piisava toidu, sööda, biomassi ja muu tooraine varu ning tagavad ökosüsteemi teenused, toetades samas hästitoimivate maapiirkondade tuluallikate arendamist. Teadusuuringud ja innovatsioon loovad võimalusi integreerida põllumajandus- ja keskkonnaeesmärgid ning **säästva** tootmise ning seega suurendada põllumajanduse tootlikkust ja ressursitõhusust; vähendada põllumajanduslike kasvuhoonegaaside heidet; **vähendada** toitainete **uhtumist haritavatelt maadelt maismaa-** ja **veekeskkonda**; vähendada sõltuvust taimse proteiini rahvusvahelisest impordist Europasse; suurendada elurikkust esmatootmissüsteemides.

Muudatusettepanek

On vaja asjakohaseid teadmisi, vahendeid, teenuseid ja innovatsiooni, et toetada tootvamaid, ressursitõhusamaid ja vastupanuvõimelisemaid põllumajandus- ja metsandussüsteeme, mis tagavad piisava toidu, sööda, biomassi ja muu tooraine varu ning tagavad ökosüsteemi teenused, toetades samas hästitoimivate maapiirkondade tuluallikate arendamist. Teadusuuringud ja innovatsioon loovad võimalusi integreerida põllumajandus- ja keskkonnaeesmärgid ning **säästvama** tootmise, **näiteks suurendada taimede geneetilist potentsiaali biootiliste ja abiootiliste stressiteguritega kohanemiseks**; suurendada põllumajanduse tootlikkust ja ressursitõhusust; vähendada põllumajanduslike kasvuhoonegaaside heidet; **tõhustada** toitainete ja **vee kasutamist**; vähendada sõltuvust taimse proteiini rahvusvahelisest impordist Europasse; suurendada elurikkust esmatootmissüsteemides.

Selgitus

Sõnad „ning seega” asendatakse sõnaga „näiteks”, et lause ei oleks nii piirav ning oleks positiivsem ja laiematähenduslik.

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2.1 – alapunkt 2.1.1 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

2.1.1. Tootmistõhususe suurendamine ja kliimamuutuste mõju leevendamine ning samal ajal jätkusuutlikkuse ja vastupanuvõime tagamine

Muudatusettepanek

2.1.1. Tootmistõhususe, **toidu kvaliteedi ja -ohutuse** suurendamine ja kliimamuutuste mõju leevendamine ning samal ajal jätkusuutlikkuse ja vastupanuvõime tagamine

Selgitus

Toidu kvaliteet ja -ohutus, nagu taimede tervis, organoleptilised ja toitainelised omadused (vitamiinid, mikrotoitained).

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2.1 – alapunkt 2.1.1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Püütakse leida valdkondadevahelisi lähenemisviise, et suurendada taimede, loomade ja mikroorganismide toodangut ning samal ajal tagada ressursi (vesi, toitained, energia) tõhus kasutamine ja maapiirkondade ökoloogiline terviklikkus. Suurt tähelepanu pööratakse integreeritud ja mitmekesistele tootmissüsteemidele ning põllumajandustavadele, sealhulgas täppistehnoloogia kasutamisele ja ökoloogilist intensiivsust käsitlevatele lähenemisviisidele, mis on kasulikud nii tavapärasel kui ka mahepõllumajanduses. Taimede ja loomade kohandamise ja tootlikkusega seotud tunnuste geneetilise kvaliteedi parandamiseks on tarvis kasutusele võtta kõik tavapärased ja nüüdisaegsed tõuaretusviisid ning paremini kasutada geneetilisi ressursse. Nõuetekohast tähelepanu pööratakse mullaharimisele põllumajandusettevõtetes, et suurendada mullaviljakust, mis on saagikuse alus. Edendatakse loomade ja taimede tervist ning arendatakse edasi haiguste/kahjurite tõrje integreeritud meetmeid. Loomahaiguste, sealhulgas

Muudatusettepanek

Püütakse leida valdkondadevahelisi lähenemisviise, et suurendada taimede, loomade ja mikroorganismide toodangut ning samal ajal tagada ressursi (vesi, toitained, energia) tõhus kasutamine ja maapiirkondade ökoloogiline terviklikkus. Suurt tähelepanu pööratakse integreeritud ja mitmekesistele tootmissüsteemidele ning põllumajandustavadele, sealhulgas täppistehnoloogia kasutamisele ja ökoloogilist intensiivsust käsitlevatele lähenemisviisidele, mis on kasulikud nii tavapärasel kui ka mahepõllumajanduses. Taimede ja loomade kohandamise ja tootlikkusega seotud tunnuste geneetilise kvaliteedi parandamiseks on tarvis kasutusele võtta kõik tavapärased ja nüüdisaegsed tõuaretusviisid ning paremini kasutada geneetilisi ressursse. Nõuetekohast tähelepanu pööratakse mullaharimisele põllumajandusettevõtetes, et suurendada mullaviljakust, mis on saagikuse alus. Edendatakse loomade ja taimede tervist ning arendatakse edasi haiguste/kahjurite tõrje integreeritud meetmeid. Loomahaiguste, sealhulgas

zoonooside tõrje strateegiaid käsitletakse koos antimikroobse resistentsuse uuringutega. Loomade heaoluga seotud tavade mõju uurimine aitab lahendada ühiskonna mureküsimumsi. Eespool loetletud valdkondi tuleb toetada põhjalikumate teadusuuringutega, et käsitleda asjakohaseid bioloogilisi küsimusi ning toetada liidu poliitika väljatöötamist ja rakendamist.

zoonooside tõrje strateegiaid käsitletakse koos antimikroobse resistentsuse uuringutega. Loomade heaoluga seotud tavade mõju uurimine aitab lahendada **kaubanduslike kasutajate logistilisi ja praktilisi probleeme ning ELi kodanikke kimbutavaid** ühiskonna mureküsimumsi. Eespool loetletud valdkondi tuleb toetada põhjalikumate teadusuuringutega, et käsitleda asjakohaseid bioloogilisi küsimusi ning toetada liidu poliitika väljatöötamist ja rakendamist.

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2.1 – alapunkt 2.1.2 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

2.1.2. Ökosüsteemi teenuste ja avalike hüvede **tagamine**

Muudatusettepanek

2.1.2. **Põllumajanduse mitmekülguse, sealhulgas** ökosüsteemi teenuste ja avalike hüvede **tugevdamine**

Selgitus

Mitmekülgus kui terviklik lähenemisviis, mis ühendab põllumajanduse ja ökosüsteemi teenused, on kooskõlas ühtse põllumajanduspoliitika ja teadusprogrammidega.

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2.1 – alapunkt 2.1.2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Põllumajandus ja metsandus on ainulaadsed süsteemid, mis pakuvad peale kaubandustoodete ka laialdasemaid avalikke hüvesid (sealhulgas kultuurilisi ja meelelahutuslikke) ning olulisi ökoloogilisi teenuseid, näiteks funktsionaalne ja in-situ elurikkus, tolmeldamine, veeregulatsioon, maastik, erosiooni vähendamine ja CO₂ sidumine / kasvuhoonegaaside mõju leevendamine. Teadustöö toetab kõnealuste

Muudatusettepanek

Põllumajandus ja metsandus on ainulaadsed süsteemid, mis pakuvad peale kaubandustoodete ka laialdasemaid avalikke hüvesid (sealhulgas kultuurilisi ja meelelahutuslikke) ning olulisi ökoloogilisi teenuseid, näiteks funktsionaalne ja in-situ elurikkus, tolmeldamine, veeregulatsioon, maastik, erosiooni vähendamine ja CO₂ sidumine / kasvuhoonegaaside mõju leevendamine. Teadustöö toetab kõnealuste

avalike hüvede ja teenuste osutamist halduslahenduste, otsustamist toetavate vahendite ja nende mitteturundusväärtuse hindamise kaudu. Käsitlemist vajavad konkreetsed küsimused hõlmavad selliste põllumajandusliku tootmise / metsandussüsteemide ning maastikualade kindlakstegemist, mille puhul on nimetatud eesmärkide saavutamine tõenäoline. Muutused põllumajandussüsteemide aktiivses juhtimises, sealhulgas tehnoloogia kasutamine ja tavade muutmine, aitavad paremini leevendada kasvuhoonegaaside mõju ning suurendada põllumajandussektori kohanemisvõimet kliimamuutuste tagajärgedega.

avalike hüvede ja teenuste osutamist halduslahenduste, otsustamist toetavate vahendite ja nende mitteturundusväärtuse hindamise kaudu. Käsitlemist vajavad konkreetsed küsimused hõlmavad selliste põllumajandusliku tootmise / metsandussüsteemide ning maastikualade kindlakstegemist, mille puhul on nimetatud eesmärkide saavutamine tõenäoline. ***Käsitletakse põllumajandusliku tootmise / metsandussüsteemide ja nende jätkusuutlikkuse sotsiaalmajanduslikku ja võrdlevat hindamist.*** Muutused põllumajandussüsteemide aktiivses juhtimises, sealhulgas tehnoloogia kasutamine ja tavade muutmine, aitavad paremini leevendada kasvuhoonegaaside mõju ning suurendada põllumajandussektori kohanemisvõimet kliimamuutuste tagajärgedega. ***Näiteks saab biotehnoloogia abil tõhustada Euroopa olemasolevate põllumajandus- või metsandusressursside kasutamist, parandades arusaamist bioloogilistest süsteemidest ning pakkudes kõikvõimalikke vahendeid põllumajanduse ja metsanduse jätkusuutlikkuse ja tootlikkuse suurendamiseks. Sellega tagatakse ka piisavad toidu- ja söödavarud, mis on maailmaturu hiljutisi ja tulevase vapustusi silmas pidades ülioluline. Tuleks julgustada eri põllumajandustehnoloogiate eeliste samaaegset kasutamist, et saavutada inimeste tervise ja keskkonna jaoks tõeline kasu.***

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 2.2

Komisjoni ettepanek

Käsitleda tuleb tarbijate vajadusi ohutu, tervisliku ja mõistliku hinnaga toidu järele,

PE487.909v02-00

Muudatusettepanek

Käsitleda tuleb tarbijate vajadusi ohutu, tervisliku ja mõistliku hinnaga toidu järele,

50/75

AD\913295ET.doc

võttes samal ajal arvesse toidutarbimise ning toidu- ja söödatootmise mõju inimeste tervisele ning kogu ökosüsteemile. Käsitletakse küsimusi, mis hõlmavad toidu ja söödaga kindlustatust, toidu ja sööda ohutust, Euroopa põllumajandusliku toidutööstuse konkurentsivõimet ning toidu tootmise ja toiduga varustamise säästvust kogu **toiduahela** ja seotud teenuste ulatuses alates esmatootmisest kuni tarbimiseni olenemata sellest, kas tegemist on tavapärase või mahetootmisega. See lähenemisviis aitab a) kindlustada ohutu toiduga kõik eurooplased ning kaotada näljahäda maailmas; b) vähendada toidu ja toitumisega seotud haigustest tingitud koormust, edendades teavitust tervisliku ja säästva toitumise kohta, tarbijate harimist ja innovatsiooni toiduainetööstuses; c) vähendada vee- ja energiakulu toidu **töötlemisel**, transportimisel ja turustamisel ning d) vähendada 2030. aastaks toidujäätmete kogust 50 %.

võttes samal ajal arvesse toidutarbimise ning toidu- ja söödatootmise mõju inimeste tervisele ning kogu ökosüsteemile. **Erinevaid osalejaid, eelkõige põllumajandustootjaid ja põllumajandusliku toidutootmisega tegelevaid VKEsid, tehnoloogiaarendajaid ja keskkonnaspetsialiste hõlmava valdkondadevahelise lähenemisviisi raames** käsitletakse küsimusi, mis hõlmavad toidu ja söödaga kindlustatust, toidu ja sööda ohutust, Euroopa põllumajandusliku toidutööstuse konkurentsivõimet ning toidu tootmise ja toiduga varustamise säästvust kogu **toidu turustusahela** ja seotud teenuste ulatuses alates esmatootmisest kuni tarbimiseni, olenemata sellest, kas tegemist on tavapärase **jätkusuutlikult intensiivse tootmisega** või mahetootmisega. See lähenemisviis aitab a) kindlustada ohutu toiduga kõik eurooplased ning kaotada näljahäda maailmas; b) vähendada toidu ja toitumisega seotud haigustest tingitud koormust, edendades teavitust tervisliku ja säästva toitumise kohta, tarbijate harimist, **juurdepääsu toitvale toidule** ja innovatsiooni **põllumajanduslikus** toiduainetööstuses; c) vähendada vee- ja energiakulu toidu **tootmisel**, transportimisel ja turustamisel ning d) vähendada 2030. aastaks toidujäätmete kogust 50 %.

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 2.2.2

Komisjoni ettepanek

Käsitletakse samuti toitumisvajadusi ja toidu mõju füsioloogilistele funktsioonidele, füüsilisele ja vaimsele suutlikkusele ning seoseid toitumise, vananemise, krooniliste haiguste ja tervisehäirete ning toitumistavade vahel.

Muudatusettepanek

Käsitletakse samuti toitumisvajadusi ja toidu mõju füsioloogilistele funktsioonidele, füüsilisele ja vaimsele suutlikkusele ning seoseid toitumise, vananemise, krooniliste haiguste ja tervisehäirete ning toitumistavade vahel.

Selgitatakse välja tervist edendavad ja heaolu suurendavad toitumislahendused ja -uudendused. Hinnatakse, kontrollitakse ja jälgitakse toidu ning sööda saastumist, ohte ja kokkupuuteid kogu toidu ja joogivee turustusahela ulatuses tootmisest ja ladustamisest kuni töötlemise, pakendamise, turustamise, toitlustamise ja kodus valmistamiseni. Uuenduslikkus toiduohutuse valdkonnas, täiustatud riskiteavitusvahendid ja kõrgemad toiduohutusstandardid suurendavad tarbijate usaldust ja kaitset Euroopas. Maailma ulatuses kõrgemad **toiduohutusstandardid** aitavad samuti tugevdada Euroopa toiduainetööstuse konkurentsivõimet.

Kvaliteetse ja tervisliku toitumise edendamiseks uuritakse taimedes leiduvaid tervislikke ühendeid (nt teiseid metaboliite) ning kultuurtaimede mõju tervisele. Toetatakse tegevust, mis pakub teadmisi, hõlbustamaks eelkõige suure rasva-, suhkru- või soolasisaldusega toiduainete ümberkujundamist, eesmärgiga edendada tervislikke toitumistavasid. Selgitatakse välja tervist edendavad ja heaolu suurendavad toitumislahendused ja -uudendused. **See hõlmab selliste toitumistavade koostamist, mis on kujundatud individuaalsetest tervise- ja toitumisvajadustest lähtuvalt. Uuritakse rasedusaegset ja -järgset toitumist ning samuti toitumist lapsepõlves, et paremini mõista toitumise mõju väikelaste arengule ja tervisele.** Hinnatakse, kontrollitakse ja jälgitakse toidu ning sööda saastumist, ohte ja kokkupuuteid kogu toidu ja joogivee turustusahela ulatuses tootmisest ja ladustamisest kuni töötlemise, pakendamise, turustamise, toitlustamise ja kodus valmistamiseni. Uuenduslikkus toiduohutuse valdkonnas, täiustatud riskiteavitusvahendid ja kõrgemad toiduohutusstandardid suurendavad tarbijate usaldust ja kaitset Euroopas. Maailma ulatuses kõrgemad **toiduohutus- ja toitumisstandardid** aitavad samuti tugevdada Euroopa toiduainetööstuse konkurentsivõimet.

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2.2 – alapunkt 2.2.3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käsitletakse toidu- ja söödatööstuse vajadusi, mis on seotud kohalike ja ülemaailmsete sotsiaalsete, keskkonna-, kliima- ja majandusmuutustega toidu ja sööda tootmisahela kõikides etappides,

Muudatusettepanek

Käsitletakse toidu- ja söödatööstuse vajadusi, mis on seotud kohalike ja ülemaailmsete sotsiaalsete, keskkonna-, kliima- ja majandusmuutustega toidu ja sööda tootmisahela kõikides etappides,

sealhulgas toidu väljatöötamine, töötlemine, pakendamine, tootmiskontroll, jäätmete vähendamine, kõrvalsaaduste väärtustamine ning loomsete kõrvalsaaduste ohutu kasutamine või kõrvaldamine. Luuakse uuenduslikud, säästvad ja ressursitõhusad protsessid ning mitmekülgsemad, ohutud, mõistliku hinna ja kõrge kvaliteediga tooted. See tugevdab Euroopa toiduturustusahela innovatsioonipotentsiaali, suurendab toiduainetööstuse konkurentsivõimet, soodustab majanduskasvu ja suurendab tööhõivet ning võimaldab Euroopa toiduainetööstusel muutustega kohaneda. Muud käsitletavat aspektid hõlmavad jälgitavust, logistikat ja teenuseid, sotsiaalmajanduslikke tegureid, toiduahela vastupidavust ilmastikust ja keskkonnast tingitud ohtudele ning toiduahela toimimise ning toitumisharjumuste ja tootmissüsteemide muutumise tõttu keskkonnale avalduva negatiivse mõju piiramist.

sealhulgas *põllumajanduslik tootmine*, toidu väljatöötamine, töötlemine, pakendamine, tootmiskontroll, jäätmete vähendamine, kõrvalsaaduste väärtustamine ning loomsete kõrvalsaaduste ohutu kasutamine või kõrvaldamine. Luuakse uuenduslikud, säästvad ja ressursitõhusad protsessid ning mitmekülgsemad, ohutud, mõistliku hinna ja kõrge kvaliteediga tooted. See tugevdab Euroopa toiduturustusahela innovatsioonipotentsiaali, suurendab toiduainetööstuse konkurentsivõimet, soodustab majanduskasvu ja suurendab tööhõivet ning võimaldab Euroopa toiduainetööstusel muutustega kohaneda. Muud käsitletavat aspektid hõlmavad jälgitavust, logistikat ja teenuseid, sotsiaalmajanduslikke tegureid, toiduahela vastupidavust ilmastikust ja keskkonnast tingitud ohtudele ning toiduahela toimimise ning toitumisharjumuste ja tootmissüsteemide muutumise tõttu keskkonnale avalduva negatiivse mõju piiramist.

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2.3 – alapunkt 2.3.2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Vesiviljeluses sisalduvad suured võimalused välja arendada tarbijavajadustele ja -elistustele vastavad tervislikud, ohutud ja konkurentsivõimelised tooted, pakkuda keskkonnateenuseid (biotervendus, maa- ja veemajandus jne) ning toota energiat, kuid see kõik peab toimuma Euroopas. Tugevdatakse teadmisi ja tehnoloogiat tuntud liikide kohanemise ja uute liikide mitmekesistamise kõigis aspektides, võttes arvesse vesiviljeluse ja veeökosüsteemide omavahelist mõju, kliimamuutuse mõju ning seda, kuidas sektor suudab nendega

Muudatusettepanek

Vesiviljeluses sisalduvad suured võimalused välja arendada tarbijavajadustele ja -elistustele vastavad tervislikud, ohutud ja konkurentsivõimelised tooted, pakkuda keskkonnateenuseid (biotervendus, maa- ja veemajandus jne) ning toota energiat, kuid see kõik peab toimuma Euroopas. Tugevdatakse teadmisi ja tehnoloogiat tuntud liikide kohanemise ja uute liikide mitmekesistamise kõigis aspektides, võttes arvesse vesiviljeluse ja veeökosüsteemide omavahelist mõju, kliimamuutuse mõju ning seda, kuidas sektor suudab nendega

kohaneda. Innovatsiooni edendatakse ka sisemaa, rannikuala ja avamere jätkusuutlikes tootmissüsteemides. Suurt tähelepanu pööratakse ka sektori sotsiaalse ja majandusliku mõõtme mõistmisele, sest sellele tugineb turu ja tarbija nõudmistele vastav kulu- ja energiatõhus tootmine, kusjuures tagatakse konkurentsivõimelisus ning atraktiivsed väljavaated investoritele ja tootjatele.

kõige paremini kohaneda. Innovatsiooni edendatakse ka sisemaa, rannikuala ja avamere jätkusuutlikes tootmissüsteemides. Suurt tähelepanu pööratakse ka sektori sotsiaalse ja majandusliku mõõtme mõistmisele, sest sellele tugineb turu ja tarbija nõudmistele vastav kulu- ja energiatõhus tootmine, kusjuures tagatakse konkurentsivõimelisus ning atraktiivsed väljavaated investoritele ja tootjatele.

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2.3 – alapunkt 2.3.3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Üle 90 % mere elurikkusest on kasutamata; see tähendab tohutut potentsiaali uute liikide avastamiseks ja rakenduste leidmiseks merebiotehnoloogia valdkonnas, mis moodustab prognoosi kohaselt 10 % kõnealuse sektori aastasest majanduskasvust. Toetatakse mere elurikkuses ja biomassis sisalduva suure potentsiaali edasist uurimist ja kasutamist, mis võimaldab turule viia uusi uuenduslikke protsesse, tooteid ja teenuseid, mida oleks võimalik rakendada sellistes valdkondades nagu keemia- ja materjalitööstus, farmaatsia, kalandus ja vesiviljelus, energiavarustus ning kosmeetika.

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 2.4 – alapunkt 2.4.2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Toetatakse tegevust, mis suurendab biotoodete, vahetoodete ja bioenergia/biokütuste tootmist,

Muudatusettepanek

Toetatakse tegevust, mis suurendab biotoodete, vahetoodete ja bioenergia/biokütuste tootmist,

keskendudes valdavalt mitmeosalisele lähenemisviisile ning eelistades suurt lisandväärtust andvaid tooteid. Töötatakse välja tehnoloogiat ja strateegiaid toorainevaru tagamiseks. **Eri biomassiliikide, sealhulgas metsanduse, biojäätmete ja tööstuse kõrvalsaadused, laiem kasutamine** teise ja kolmanda põlvkonna biorafineerimistehastes aitab ära hoida toidu-/kütusekonflikte ning toetab maapiirkondade ja rannikualade majanduse arengut liidus.

keskendudes valdavalt mitmeosalisele lähenemisviisile ning eelistades suurt lisandväärtust andvaid tooteid. Töötatakse välja tehnoloogiat ja strateegiaid toorainevaru tagamiseks. Teise ja kolmanda põlvkonna biorafineerimistehastes **kasutatava biomassi, sealhulgas põllumajanduse, aianduse, metsanduse, biojäätmete ja tööstuse kõrvalsaaduste kättesaadavuse, valiku ja omaduste parandamine** aitab ära hoida toidu-/kütusekonflikte ning toetab maapiirkondade ja rannikualade majanduse arengut liidus.

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 3.1

Komisjoni ettepanek

Energiaallikad ja tarbimisharjumused Euroopa tööstustes, transpordis, ehitustel ja linnades ei ole peaaegu üldse säästlikud ning mõjutavad märkimisväärselt keskkonda ja kliimamuutusi. Peaaegu saastevabade hoonete ehitamiseks, ülitõhusate tööstusettevõtete loomiseks ning äriühingute, üksikisikute, kogukondade ja linnade massiliseks toimimiseks energiatõhusate lähenemisviiside kohaselt ei piisa ainult tehnoloogiaarengust, vaid on vaja ka tehnoloogiaväliseid lahendusi, näiteks uusi nõustamis-, rahastamis- ja nõudluse juhtimise teenuseid. **Sellisel** moel **võib** energiatõhusus **osutada** üheks tõhusaimaks **viisidest**, kuidas vähendada energiavajadust ning samal ajal suurendada energiavarustuse kindlust, vähendada keskkonna- ja kliimamõju ning suurendada konkurentsivõimet.

Muudatusettepanek

Energiaallikad ja tarbimisharjumused Euroopa tööstustes, transpordis, ehitustel ja linnades ei ole peaaegu üldse säästlikud ning mõjutavad märkimisväärselt keskkonda ja kliimamuutusi. Peaaegu saastevabade hoonete ehitamiseks, ülitõhusate tööstusettevõtete loomiseks ning äriühingute, üksikisikute, kogukondade ja linnade massiliseks toimimiseks energiatõhusate lähenemisviiside kohaselt ei piisa ainult tehnoloogiaarengust, vaid on vaja ka tehnoloogiaväliseid lahendusi, näiteks uusi nõustamis-, rahastamis- ja nõudluse juhtimise teenuseid. **Sel** moel **osutuvad** energiatõhusus **ja taastuenergia** üheks tõhusaimaks **viisiks**, kuidas vähendada energiavajadust ning samal ajal suurendada energiavarustuse kindlust, vähendada keskkonna- ja kliimamõju ning suurendada konkurentsivõimet, **tagades samas majandusarengu**.

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 3.1.2

Komisjoni ettepanek

3.1.2. Tõhusate ja taastuvate küttejahutussüsteemide potentsiaali vallandamine

Kogu liidu ulatuses tarbitakse märkimisväärne osa energiast kütteks ja jahutuseks ning kulutasuv ja tõhus tehnoloogia ja süsteemi integratsioonimeetodid, näiteks võrgu ühenduvus standarditud keelte ja teenustega selles valdkonnas, mõjutaksid oluliselt energiavajaduse vähendamist. Selleks on vaja teha uuringuid ning tutvustada nii tööstuse kui ka elamumajanduse uusi süsteeme ja komponente, näiteks detsentraliseeritud ja kaug-soojaveevarustus, ruumi kütmine ning jahutamine. See hõlmaks mitmesuguseid tehnoloogialahendusi: päikese soojusenergia, geotermiline energia, biomass, soojuspumbad, soojuse ja elektri koostootmine jne ning vastaks liginullenergiahoonete ja -aladega seotud nõuetele. Täiendavaid läbimurdeid on vaja eelkõige termilises salvestamises taastuvatest energiaallikatest ning selleks, et soodustada kütte ja jahutuse hübriidsüsteemide tõhusate kombinatsioonide arendamist ning kasutuselevõttu tsentraliseeritud ja detsentraliseeritud rakendustes.

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 3.1 – alapunkt 3.1.3 – lõik 1

Muudatusettepanek

3.1.2. Tõhusate ja taastuvate küttejahutussüsteemide potentsiaali vallandamine

Kogu liidu ulatuses tarbitakse märkimisväärne osa energiast kütteks ja jahutuseks ning kulutasuv ja tõhus tehnoloogia ja süsteemi integratsioonimeetodid, näiteks võrgu ühenduvus standarditud keelte ja teenustega selles valdkonnas, mõjutaksid oluliselt energiavajaduse vähendamist. Selleks on vaja teha uuringuid ning tutvustada nii tööstuse, *avaliku sektori* kui ka elamumajanduse uusi süsteeme ja komponente, näiteks detsentraliseeritud ja kaug-soojaveevarustus, ruumi kütmine ning jahutamine. See hõlmaks mitmesuguseid tehnoloogialahendusi: päikese soojusenergia, *fotogalvaaniline energia*, geotermiline energia, biomass, soojuspumbad, soojuse ja elektri koostootmine jne ning vastaks liginullenergiahoonete ja -aladega seotud nõuetele. Täiendavaid läbimurdeid on vaja eelkõige termilises *ja elektrienergia* salvestamises taastuvatest energiaallikatest ning selleks, et soodustada kütte ja jahutuse hübriidsüsteemide tõhusate kombinatsioonide arendamist ning kasutuselevõttu tsentraliseeritud ja detsentraliseeritud rakendustes. *Vaja on teha täiendavaid teadusuuringuid päikese soojusenergia ja fotogalvaanilise energia tõhususe parandamiseks.*

Komisjoni ettepanek

Linnapiirkonnad on üks suurimaid energiatarbijaid liidus ning paiskavad seega atmosfääri suure osa kasvuhoonegaase, tekitades märkimisväärse koguse õhusaasteaineid. Samal ajal kahjustavad linnu õhukvaliteedi halvenemine ja kliimamuutused, mis sunnivad neid välja töötama oma leevendus- ja kohanemisstrateegiad. Sellest tulenevalt on linnakeskkonna uuenduslikud energialahendused (energiatõhusus, elektri- ning kütte- ja jahutussüsteemid), integreerituna transpordi, jäätmekäitluse ja veepuhastuse ning IKT lahendustega, otsustavalt olulised ühiskonna kujundamisel vähese CO₂-heitega ühiskonnaks. Tuleb kavandada sihtotstarbelisi algatusi energia-, transpordi- ja IKT-sektori tööstuslike väärtusahelate puutepunktide loomiseks arukate linnarakenduste jaoks. Samal ajal on tarvis välja töötada uued tehnoloogilised, organisatsioonilised, planeerimis- ja ärimudelid ning katsetada neid täies mahus, võttes arvesse linnade ja ühenduste vajadusi ning vahendeid. Vaja on ka uuringuid, mis aitavad mõista sotsiaalseid, majandus- ja kultuuriküsimusi, mida kõnealune ümberkujundamine sisaldab.

Muudatusettepanek

Linnapiirkonnad on üks suurimaid energiatarbijaid liidus ning paiskavad seega atmosfääri suure osa kasvuhoonegaase, tekitades märkimisväärse koguse õhusaasteaineid. ***Seoses sellega tuleb edendada integreeritud ja süsteemseid linnaarengu strateegiaid, milles võetakse arvesse energiatõhusust, juurdepääsetavust, haljasalaid, elupaikade kohandamist ja sotsiaalsel lõimumist.*** Samal ajal kahjustavad linnu õhukvaliteedi halvenemine ja kliimamuutused, mis sunnivad neid välja töötama oma leevendus- ja kohanemisstrateegiad. Sellest tulenevalt on linnakeskkonna uuenduslikud energialahendused (energiatõhusus, elektri- ning kütte- ja jahutussüsteemid), integreerituna transpordi, jäätmekäitluse ja veepuhastuse ning IKT lahendustega, otsustavalt olulised ühiskonna kujundamisel vähese CO₂-heitega ühiskonnaks. Tuleb kavandada sihtotstarbelisi algatusi energia-, transpordi- ja IKT-sektori tööstuslike väärtusahelate puutepunktide loomiseks arukate linnarakenduste jaoks. Samal ajal on tarvis välja töötada uued tehnoloogilised, organisatsioonilised, planeerimis- ja ärimudelid ning katsetada neid täies mahus, võttes arvesse linnade ja ühenduste vajadusi ning vahendeid. Vaja on ka uuringuid, mis aitavad mõista sotsiaalseid, majandus- ja kultuuriküsimusi, mida kõnealune ümberkujundamine sisaldab.

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 3.2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Elektril on keskne osa looduskeskkonda säästva, vähese CO₂-heitega majanduse loomisel. Vähese CO₂-heitega elektri tootmine edeneb liiga aeglaselt suurte kulude tõttu. On tungivalt vaja leida lahendusi, ***mis märkimisväärselt vähendavad kulusid ning suurendavad*** tõhusust ja säästvust, et kiirendada vähese CO₂-heitega elektrienergia turule jõudmist. Seda tuleb teha eelkõige alloleva jaoks.

Muudatusettepanek

Elektril on keskne osa looduskeskkonda säästva, vähese CO₂-heitega majanduse loomisel. Vähese CO₂-heitega elektri tootmine edeneb liiga aeglaselt suurte kulude tõttu. On tungivalt vaja leida ***jätksuutlikke lahendusi kulude vähendamiseks, et need oleksid kättesaadavad ja konkurentsivõimelised ning suurendaksid*** tõhusust ja säästvust, et kiirendada vähese CO₂-heitega elektrienergia turule jõudmist ***ning samuti töötada välja kulutõhusad energiasalvestusmeetodid***. Seda tuleb teha eelkõige alloleva jaoks.

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 3.2 – alapunkt 3.2.2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Fotogalvaanika puhul on vaja uusi kontseptsioone ja süsteeme käsitlevat ***pikaajalist*** uuringut ja masstootmise katsetamist, pidades silmas laialdast kasutamist.

Muudatusettepanek

Fotogalvaanika puhul on vaja uusi kontseptsioone ja süsteeme käsitlevat uuringut ja masstootmise katsetamist, pidades silmas laialdast kasutamist.

Selgitus

Kui nimetatud eesmärk kavatsetakse saavutada 2020. aastaks, ei ole võimalik rääkida „pikaajalisest” uuringust.

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 3.2 – alapunkt 3.2.2 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Kontsentreeritud päikeseenergia puhul keskendutakse tõhususe suurendamisele ning kulude ja keskkonnamõju

Muudatusettepanek

Kontsentreeritud päikeseenergia puhul keskendutakse tõhususe suurendamisele ning kulude ja keskkonnamõju

vähendamisele, tutvustatud tehnoloogia viimisele tööstuslikku mastaapi, milleks tuleb rajada esimene omalaadne jõujaam. Katsetatakse lahendusi, mis võimaldavad tõhusalt ühendada päikeseenergia tootmise ja vee soolatusamise.

vähendamisele, tutvustatud tehnoloogia viimisele tööstuslikku mastaapi, milleks tuleb rajada esimene omalaadne jõujaam. Katsetatakse lahendusi, mis võimaldavad tõhusalt ühendada päikeseenergia tootmise ja vee soolatusamise. ***Samuti katsetatakse lahendusi, mis võimaldavad päikeseenergiat tõhusalt salvestada.***

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 5.1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Praegune CO₂-kontsentratsioon atmosfääris on peaaegu 40 % kõrgem kui tööstusrevolutsiooni alguses ning viimase kahe miljoni aasta kõrgeimal tasemel. Muudel kasvuhoonegaasidel kui CO₂ on samuti oma osa kliimamuutustes ning see suureneb pidevalt. Kui otsustavaid meetmeid ei võeta, võivad kliimamuutustest tingitud kulud moodustada vähemalt 5 % maailma aastasest SKPst ning mõne stsenaariumi kohaselt kuni 20 %. Kui varakult võetakse tõhusad meetmed, võiksid netokulud piirduda umbes 1 %-ga SKPst aastas. 2 °C eesmärgi saavutamiseks ja kliimamuutuste halvimate tagajärgede vältimiseks tuleb arenenud riikidel 2050. aastaks vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 80–95 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

Muudatusettepanek

Praegune CO₂-kontsentratsioon atmosfääris on peaaegu 40 % kõrgem kui tööstusrevolutsiooni alguses ning viimase kahe miljoni aasta kõrgeimal tasemel. Muudel kasvuhoonegaasidel kui CO₂ ***ja osakestel*** on samuti oma osa kliimamuutustes ning see suureneb pidevalt. Kui otsustavaid meetmeid ei võeta, võivad kliimamuutustest tingitud kulud moodustada vähemalt 5 % maailma aastasest SKPst ning mõne stsenaariumi kohaselt kuni 20 %. Kui varakult võetakse tõhusad meetmed, võiksid netokulud piirduda umbes 1 %-ga SKPst aastas. 2 °C eesmärgi saavutamiseks ja kliimamuutuste halvimate tagajärgede vältimiseks tuleb arenenud riikidel 2050. aastaks vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 80–95 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

Raamprogramm „Horisont 2020” võiks aidata liidul minna kaugemale 20% eesmärkidest.

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 5.1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Eesmärk on teadlikuks, varaseks ja tõhusaks tegutsemiseks vajalike andmete kogumise ning vajalike pädevuste ühendamise kaudu arendada ja hinnata uuenduslikke, kulutasuvaid ja jätkusuutlikke kohanemis- ja leevendamismeetmed, mis on suunatud nii CO₂ kui ka muu kui CO₂ kujul esinevatele kasvuhoonegaasidele ning milles asetatakse rõhk nii tehnoloogilistele kui ka mittetehnoloogilistele keskkonnahoidlikele lahendustele.

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 5.1.1

Komisjoni ettepanek

Parem arusaamine kliimamuutuste põhjustest ja arengust ning täpsemad kliimaprognoosid on ühiskonnas otsustavalt olulised, sest tagavad elu, kaupade ja taristu kaitse ning otsuste tegemise tõhususe. On oluline suurendada teaduslikku teadmusbbaasi kliimat mõjutavate tegurite, protsesside, mehhanismide ja tagasiside kohta ookeanide, maismaa ökosüsteemide ja atmosfääri toimimisega seoses. Paremaid kliimaprognoose asjakohaste aja- ja ruumiskaalade alusel toetatakse täpsemate stsenaariumide ning mudelite väljatöötamisega, sealhulgas täielikult ühtsete Maa süsteemi mudelitega.

Muudatusettepanek

Eesmärk on teadlikuks, varaseks ja tõhusaks tegutsemiseks vajalike andmete kogumise ning vajalike pädevuste ühendamise kaudu arendada ja hinnata uuenduslikke, kulutasuvaid ja jätkusuutlikke kohanemis- ja leevendamismeetmed, mis on suunatud nii CO₂ kui ka muu kui CO₂ kujul esinevatele kasvuhoonegaasidele **ja osakestele** ning milles asetatakse rõhk nii tehnoloogilistele kui ka mittetehnoloogilistele keskkonnahoidlikele lahendustele.

Muudatusettepanek

Parem arusaamine kliimamuutuste põhjustest ja arengust ning täpsemad kliimaprognoosid on ühiskonnas otsustavalt olulised, sest tagavad elu, kaupade ja taristu kaitse ning otsuste tegemise tõhususe. On oluline suurendada teaduslikku teadmusbbaasi kliimat mõjutavate tegurite, protsesside, mehhanismide ja tagasiside kohta ookeanide, maismaa ökosüsteemide ja atmosfääri toimimisega seoses. Paremaid kliimaprognoose asjakohaste aja- ja ruumiskaalade alusel toetatakse täpsemate stsenaariumide ning mudelite väljatöötamisega, sealhulgas täielikult ühtsete Maa süsteemi mudelitega.

Kliimaprognoosides tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta püsivaid ebakindlusi piirkondlikes mudelites, kliima ja osooni vahelist seost, kliimamuutuste sidumist ekstreemsete sündmustega ning kiirete muutustega seotud riske.

Usaldusväärsemate kliimastenaariumide ja -prognooside saamiseks väiksemal

ruumiskaalal tuleks teha suuremaid jõupingutusi seoses kliimamuutuste teadusuuringute jaoks üleeuroopalise superarvutisüsteemi arendamisega.

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 5 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

5. Kliimameetmed, ressursitõhusus ja toorained

Muudatusettepanek

5. Kliima- ja veemeetmed, ressursitõhusus ja toorainete jätkusuutlik kasutamine

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – III osa – punkt 5.1 – alapunkt 5.1.2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Teadmised ühiskonna ja majanduse kliimamuutustega kohanemisvõime kohta ei ole täielikud. Kliimamuutustele vastupanuvõimelise keskkonna ja ühiskonnaga seotud tõhusad, tasakaalustatud ja sotsiaalselt vastuvõetavad meetmed vajavad kliimamuutustest ja kliimatingimuste varieerumisest tulenevate praeguste ja tulevaste mõju, nõrkuste, elanikkonna kokkupuudete, ohtude, kulude ning võimaluste integreeritud analüüsi, võttes arvesse äärmuslikke juhte ja kliimast ajendatud seotud ohte ning nende kordumise vältimist. Kõnealusel viisil analüüsitakse ka kliimamuutuste negatiivset mõju elurikkusele, ökosüsteemidele ja ökosüsteemi teenustele, taristule ning majandusele ja loodusvaradele. Tähelepanu pööratakse kõige väärtuslikumatele looduslikele ökosüsteemidele **ja** tehiskeskkonnale ning peamistele sotsiaalvaldkondadele ja

Muudatusettepanek

Teadmised ühiskonna ja majanduse kliimamuutustega kohanemisvõime kohta ei ole täielikud. Kliimamuutustele vastupanuvõimelise keskkonna ja ühiskonnaga seotud tõhusad, tasakaalustatud ja sotsiaalselt vastuvõetavad meetmed vajavad kliimamuutustest ja kliimatingimuste varieerumisest tulenevate praeguste ja tulevaste mõju, nõrkuste, elanikkonna kokkupuudete, ohtude, kulude ning võimaluste integreeritud analüüsi, võttes arvesse äärmuslikke juhte ja kliimast ajendatud seotud ohte ning nende kordumise vältimist. Kõnealusel viisil analüüsitakse ka kliimamuutuste negatiivset mõju elurikkusele, ökosüsteemidele (*sh nende dünaamikale ja suutlikkusele*) ja ökosüsteemi teenustele, taristule ning majandusele ja loodusvaradele. **Uuringus käsitletakse ka veemajandusega seotud küsimusi seoses kliimamuutusega.** Tähelepanu pööratakse

kultuuri- ja majandussektoritele üle kogu Euroopa. Meetmete kohaselt uuritakse mõju ja kasvavat ohtu inimeste tervisele, mis **tuleneb** kliimamuutustest ja kasvuhoonegaaside kontsentratsioonist atmosfääris. Teadusuuringutes hinnatakse uuenduslikke õiglaselt jaotatud ja kulutõhusaid kohanemisvõimalusi kliimamuutustega, sealhulgas loodusressursside ja ökosüsteemide kaitset ja kohandamist ning seotud mõju, et teavitada ning toetada nende väljatöötamist ja rakendamist kõigil tasanditel ja skaaladel. See hõlmab ka geotehniliste valikute potentsiaalset mõju, kulusid ja riske. Uuritakse kohanemis- ja riskiennetuspoliitikast tulenevate valikute ning kliima- ja muude valdkondlike poliitikate keerulisi omavahelisi seoseid, konflikte ja sünergiaid, kaasa arvatud mõju ohustatud rühmade tööhõivele ja elatustasemele.

kõige väärtuslikumatele looduslikele ökosüsteemidele, **arheoloogilistele leiukohtadele**, tehiskeskonnale ning **linnamaastikule ja -pärandile, samuti kultuurivaradele**, peamistele sotsiaalvaldkondadele ja majandussektoritele üle kogu Euroopa. Meetmete kohaselt uuritakse mõju **veevarudele, põllumajandusele ja metsandusele, samuti** kasvavat ohtu inimeste tervisele, **ning teisi sotsiaal-majanduslikke küsimusi**, mis **tulenevad** kliimamuutustest ja kasvuhoonegaaside **suurenenud** kontsentratsioonist atmosfääris. Teadusuuringutes hinnatakse uuenduslikke õiglaselt jaotatud ja kulutõhusaid kohanemisvõimalusi kliimamuutustega, sealhulgas loodusressursside ja ökosüsteemide kaitset ja kohandamist ning seotud mõju, et teavitada ning toetada nende väljatöötamist ja rakendamist kõigil tasanditel ja skaaladel. See hõlmab ka geotehniliste valikute potentsiaalset mõju, kulusid ja riske. Uuritakse kohanemis- ja riskiennetuspoliitikast tulenevate valikute ning kliima- ja muude valdkondlike poliitikate keerulisi omavahelisi seoseid, konflikte ja sünergiaid, kaasa arvatud mõju ohustatud rühmade tööhõivele ja elatustasemele.

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 5.1 – alapunkt 5.1.2 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Euroopa vajab hädasti integreeritud veesüsteemi uuendusi. Euroopa seisab silmitsi vee (nii reovee- kui ka joogivee) vananeva infrastruktuuriga, suurenenud veepuudusega, linnade üleujutuste suurema riskiga, veereostuse ja põllumajanduse, tööstuse ja linnarahva kasvava ja spetsiifilisema veevajadusega. Ühiskonna probleemidega

toimetulemiseks (kõigile taskukohase kvaliteetse vee kindlustamine, tööstuse ja põllumajanduse varustamine õige kvaliteediga, õige hinnaga õige veega ja saaste minimeerimine) peab Euroopa innovatiivsele veesüsteemile üleminekusse investeerima.

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 5 – alapunkt 5.2 – alapunkt 5.2.1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Ühiskonna tegevus ähvardab vallandada muutused keskkonnas, mis on pöördumatud ning muudavad ökosüsteemide laadi. Äärmiselt oluline on neid riske ette näha, hinnata, kontrollida ning prognoosida inimtegevuse mõju keskkonnale ja keskkonnamuutuste mõju inimeste heaolule. Merd (rannikualadest süvamereni), magevett ning maismaa ja linna ökosüsteeme (sh põhjaveest sõltuvad ökosüsteemid) käsitlevad teadusuuringud aitavad paremini aru saada loodusvarade ning sotsiaal-, majandus- ja ökosüsteemide, kaasa arvatud looduse murdepunktide keerulisest vastastikmõjust, ning mõista, kui suur on inimese ja bioloogiliste süsteemide vastupanuvõime või haprus. Uuritakse, kuidas ökosüsteemid toimivad ja reageerivad inimtekkelisele mõjule, kuidas neid saab taastada ning kuidas see mõjutab majandust ja inimeste heaolu. Uuritakse ka lahendusi ressursiprobleemidele. Soodustatakse meetmeid ja tavasid, mis tagavad, et sotsiaalne ja majandustegevus toimub ökosüsteemide ja elurikkuse püsivuse ning kohanemisvõime piirides.

Muudatusettepanek

Ühiskonna tegevus ähvardab vallandada muutused keskkonnas, mis on pöördumatud ning muudavad ökosüsteemide laadi. Äärmiselt oluline on neid riske ette näha, hinnata, kontrollida ning prognoosida inimtegevuse mõju keskkonnale ja keskkonnamuutuste mõju inimeste heaolule. Merd (rannikualadest süvamereni), magevett ning maismaa ja linna ökosüsteeme (sh põhjaveest sõltuvad ökosüsteemid) käsitlevad teadusuuringud aitavad paremini aru saada loodusvarade ning sotsiaal-, majandus- ja ökosüsteemide, kaasa arvatud looduse murdepunktide keerulisest vastastikmõjust, ning mõista, kui suur on inimese ja bioloogiliste süsteemide vastupanuvõime või haprus. Uuritakse, kuidas ökosüsteemid toimivad ja reageerivad inimtekkelisele mõjule, kuidas neid saab taastada ning kuidas see mõjutab majandust ja inimeste heaolu. Uuritakse ka lahendusi ressursiprobleemidele. ***Veeprobleemide lahendamiseks on vaja teadustegevust ja innovatsiooni, et luua uued veemajanduse mudelid, mis võtaksid arvesse survet veevarudele maa- ja linnapiirkondades, põhineksid terviklikul lähenemisviisil, mille keskmeks oleks veeringlus ning mis hõlmaks lõpptarbijaid ja sidusrühmi, ja mis tagaksid läbipaistvuse. Need peaksid sisaldama teavet vee päritolu kohta, veevarude võrdset jagamist ning vee***

miimise ja kasutamise korda.

Soodustatakse meetmeid ja tavaid, mis tagavad, et sotsiaalne ja majandustegevus toimub ökosüsteemide ja elurikkuse püsivuse ning kohanemisvõime piires.

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 5 – alapunkt 5.2 – alapunkt 5.2.1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Meetmete tagamine veevarude ja vee-teenuste jätkusuutlikule kasutamisele ülemineku, nende haldamise ja kasutamise kindlustamiseks. Eesmärk on täiendada uuenduslikku (üleminekut tagavat) teadmistepagasit veevarustuse, vee puhastamise, veeringluse peatamise, energia/tooraine taaskasutamise alal ja parandada lõppkasutajate tegevust/käitumist, et see vastaks edasistele vajadustele. Veevarusid tuleks igal pool ja alati käsitleda ja majandada terviklikult. See tähendab arvestamist looduspiirkondade ja ökoloogiliste küsimustega, arusaamist ökosüsteemi teenustest ning joogivee kvaliteedi kaitset. Arvesse tuleb võtta ka erinevaid institutsionaalseid struktuure.

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 5.1.3.

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liidu eesmärk 2050. aastaks üle minna konkurentsivõimelisele, ressursitõhusale ja kliimamuutustele vastupidavale majandusele vajab tõhusate, pikaajaliste, vähese heite strateegiate väljatöötamist ning oluliselt edukamat uuendussuutlikkust. Teadusuuringutes hinnatakse keskkonna- ja sotsiaal-majanduslikke riske, võimalusi ja

Liidu eesmärk 2050. aastaks üle minna konkurentsivõimelisele, ressursitõhusale ja kliimamuutustele vastupidavale majandusele vajab tõhusate, pikaajaliste, vähese heite strateegiate väljatöötamist ning oluliselt edukamat uuendussuutlikkust. Teadusuuringutes hinnatakse keskkonna- ja sotsiaal-majanduslikke riske, võimalusi ja

kliimamuutuste mõju leevendamise võimalusi. Teadusuuringud toetavad uute kliima-energia-majandus-mudelite väljatöötamist ja valideerimist, võttes arvesse majandushoobasid ja asjakohast välismõju. Eesmärk on katsetada leevendusmeetmete ja vähese CO₂-heitega tehnoloogia kasutusvõimalusi eri tasanditel ning peamistes majandus- ja sotsiaalvaldkondades liidus ja kogu maailmas. Meetmed soodustavad tehnoloogilist, institutsioonilist ja sotsiaalmajanduslikku innovatsiooni, tugevdades uuringute ja rakenduste ning ettevõtjate, lõppkasutajate, teadlaste ja teadusasutuste vahelisi seoseid.

kliimamuutuste mõju leevendamise võimalusi. **Lisaks CO₂-heitekoguste vähendamise kaalumisele tuleks uuringutes panna rõhku strateegiatele, mis tagaksid kõige kiirema reageerimise kliimamuutustele (nt fluorosüüvesinike, musta süsiniku, troposfäärilise osooni vähendamine; biosekvestreerimine). Neid kiirmeetmete strateegiaid võiks peatselt rakendada ning need võiksid tagada eduka reageerimise kliimamuutustele mõne kümnendi jooksul.** Teadusuuringutes, milles keskendutakse CO₂-heite vähendamisele, tuleks võtta alati arvesse probleemi pakilisust ning nii kõige kõrgemaid standardeid kui ka reageerimiskiirust. Teadusuuringud toetavad uute kliima-energia-majandus-mudelite väljatöötamist ja valideerimist, võttes arvesse majandushoobasid ja asjakohast välismõju. Eesmärk on katsetada leevendusmeetmete ja vähese CO₂-heitega tehnoloogia kasutusvõimalusi eri tasanditel ning peamistes majandus- ja sotsiaalvaldkondades liidus ja kogu maailmas. Meetmed soodustavad tehnoloogilist, institutsioonilist ja sotsiaalmajanduslikku innovatsiooni, tugevdades uuringute ja rakenduste ning ettevõtjate, lõppkasutajate, teadlaste ja teadusasutuste vahelisi seoseid.

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 5 – alapunkt 5.2 – alapunkt 5.2.2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Sotsiaal-, majandus- ja valitsemissüsteemid peavad endiselt tegelema ressursside kahanemise ja ökosüsteemide kahjustumise küsimustega. Teadusuuringud ja innovatsioon toetavad poliitilisi otsuseid, mis peavad kindlustama loodusvarade ja ökosüsteemide haldamise viisil, mis ei tekita häirivat kliima- ega

Muudatusettepanek

Sotsiaal-, majandus- ja valitsemissüsteemid peavad endiselt tegelema ressursside kahanemise ja ökosüsteemide kahjustumise küsimustega. Teadusuuringud ja innovatsioon toetavad poliitilisi otsuseid, mis peavad kindlustama loodusvarade ja ökosüsteemide haldamise viisil, mis ei tekita häirivat kliima- ega

keskkonnamuutust või mis võimaldab sellega kohaneda, ning edendama institutsioonilist, majanduslikku, käitumis- ja tehnoloogilist muutust jätkusuutlikkuse tagamiseks. Rõhuasetus on esmatähtsatel, poliitiliselt olulistel ökosüsteemidel ja ökosüsteemiteenustel, näiteks joogivesi, mered ja ookeanid, õhu kvaliteet, elurikkus, maakasutus ja muld. Selleks et toetada ühiskondade ja ökosüsteemide vastupanuvõimet katastroofidele, sealhulgas loodusõnnetustele, parandatakse prognoosimise ja varajase hoiatamise võimekust ning hinnatakse nõrkusi ja mõju, k.a mitut riski hõlmavaid olukordi. Teadusuuringud ja innovatsioon toetavad seega keskkonda ning ressursitõhusust käsitlevat poliitikat ja tõenditel põhinevat tõhusat valitsemist ohutu tegutsemise piires. Töötatakse välja uuenduslikud viisid, kuidas suurendada poliitilist ühtsust, lahendada kompromisse, ohjata vastuolulisi huve, tõsta üldsuse teadlikkust uuringute tulemustest ning kaasata kodanikke otsuste tegemisse.

keskkonnamuutust või mis võimaldab sellega kohaneda, ning edendama institutsioonilist, majanduslikku, käitumis- ja tehnoloogilist muutust jätkusuutlikkuse tagamiseks. Rõhuasetus on esmatähtsatel, poliitiliselt olulistel ökosüsteemidel ja ökosüsteemiteenustel, näiteks joogivesi, mered ja ookeanid, õhu kvaliteet, elurikkus, maakasutus ja muld. Selleks et toetada ühiskondade ja ökosüsteemide vastupanuvõimet katastroofidele, sealhulgas loodusõnnetustele, parandatakse prognoosimise ja varajase hoiatamise võimekust ning hinnatakse nõrkusi ja mõju, k.a mitut riski hõlmavaid olukordi. Teadusuuringud ja innovatsioon toetavad seega keskkonda ning ressursitõhusust käsitlevat poliitikat ja tõenditel põhinevat tõhusat valitsemist ohutu tegutsemise piires. Töötatakse välja uuenduslikud viisid, kuidas suurendada poliitilist ühtsust, lahendada kompromisse, ohjata vastuolulisi huve, tõsta üldsuse teadlikkust uuringute tulemustest ning kaasata kodanikke otsuste tegemisse. ***Kõigi peamiste ressurside kättesaadavust ja tootlikkust tuleb analüüsida erinevatel asjakohastel territoriaalsetel tasanditel – ülemaailmsel, piirkondlikul ja kohalikul. Analüüsida tuleb ka asjassepuutuvaid sotsiaalmajanduslikke tagajärgi, et töötada välja võimalikud poliitilised meetmed.***

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu otsus I lisa – punkt 5 – alapunkt 5.3 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Kõnealuse tegevuse eesmärk on seega täiustada teadmusbaasi toorainete kohta ning töötada välja uuenduslikud lahendused toorainete kulutasuvaks ja keskkonnasäästlikuks uurimiseks, kaevandamiseks, töötlemiseks,

Muudatusettepanek

Kõnealuse tegevuse eesmärk on seega täiustada teadmusbaasi toorainete kohta ning töötada välja uuenduslikud lahendused toorainete kulutasuvaks, ***läbipaistvaks*** ja keskkonnasäästlikuks uurimiseks, kaevandamiseks, töötlemiseks,

ringlussevõtuks ja taaskasutamiseks ning nende asendamiseks majanduslikult atraktiivsete alternatiividega, mille keskkonnamõju on väiksem.

ringlussevõtuks ja taaskasutamiseks ning nende asendamiseks majanduslikult atraktiivsete alternatiividega, mille keskkonnamõju on väiksem.

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 5 – alapunkt 5.3 – alapunkt 5.3.2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Teadusuuringuid ja innovatsiooni on vaja materjalide kogu olelusringi ulatuses, et kindlustada Euroopa tööstusele oluliste toorainete sobiva hinnaga, usaldusväärne ja jätkusuutlik tarnimine ja haldamine. Majanduslikult elujõulise, sotsiaalselt vastuvõetava ning keskkonnasäästliku uurimis-, kaevandamis- ja töötlemistehnoloogia arendamine ja kasutuselevõtmine edendab ressursside tõhusat kasutamist. Sel viisil kasutatakse ära ka linnakaevanduste potentsiaal. Uued ja majanduslikult elujõulised ringlussevõtu- ja materjalide korduskasutuse tehnoloogialahendused, ärimudelid ja -protsessid aitavad samuti vähendada liidu sõltuvust esmaste toorainete tarnetest. See hõlmab pikema kasutuse ning kvaliteetse ringlussevõtu ja korduskasutuse vajadust, samuti tarvidust vähendada märkimisväärselt ressursi raiskamist. Lähtutakse lähenemisviisist, mis võtab minimaalsete energia- ja ressurssidega seotud nõuete alusel arvesse kogu olelusringi toorainete tarnimisest kuni nende olelusringi lõpuni.

Muudatusettepanek

Teadusuuringuid ja innovatsiooni on vaja materjalide kogu olelusringi ulatuses, et kindlustada Euroopa tööstusele oluliste toorainete sobiva hinnaga, usaldusväärne ja jätkusuutlik tarnimine ja haldamine. Majanduslikult elujõulise, sotsiaalselt vastuvõetava ning keskkonnasäästliku uurimis-, kaevandamis- ja töötlemistehnoloogia arendamine ja kasutuselevõtmine edendab ressursside tõhusat kasutamist. Sel viisil kasutatakse ära ka linnakaevanduste potentsiaal. Uued ja majanduslikult elujõulised ringlussevõtu- ja materjalide korduskasutuse tehnoloogialahendused, ärimudelid ja -protsessid aitavad samuti vähendada liidu sõltuvust esmaste toorainete tarnetest. See hõlmab pikema kasutuse ning kvaliteetse ringlussevõtu ja korduskasutuse vajadust, samuti tarvidust vähendada märkimisväärselt ressursi raiskamist. Lähtutakse lähenemisviisist, mis võtab minimaalsete energia- ja ressurssidega seotud nõuete alusel **ning täiesti läbipaistvalt ja jälgitavalt** arvesse kogu olelusringi toorainete tarnimisest kuni nende olelusringi lõpuni.

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 5 – alapunkt 5.3 – alapunkt 5.3.3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Eeldades, et teatavate materjalide üldine kättesaadavus võib väheneda näiteks kaubanduspiirangute tõttu, uuritakse ja arendatakse esmatähtsate toorainete jätkusuutlikke asendajaid ja alternatiive, millel on samalaadne funktsionaalne toime. See vähendab liidu sõltuvust esmastest toorainetest ning **parandab** keskkonnamõju.

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – punkt 5 – alapunkt 5.5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Laiahaardelised keskkonnaseire ja -teabesüsteemid on vajalikud, et tagada pikaajaliste andmete ja pikaajalise teabe edastamine selle probleemiga tegelemisel. Neid süsteeme kasutatakse kliima, loodusvarade (sh toorained), ökosüsteemide ja -teenustega seotud tingimuste, nende seisundi ja arengusuundade hindamiseks ja prognoosimiseks, samuti selleks, et hinnata vähese CO₂-heite ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise poliitikat ja valikuvõimalusi kõigis majandussektorites. Nende süsteemide abil saadud teavet ja teadmisi kasutatakse strateegiliste ressursside aruka kasutamise stimuleerimiseks, tõenditel põhineva poliitika väljatöötamise toetamiseks, uute keskkonna- ja kliimateenuste edendamiseks ning uute võimaluste väljatöötamiseks ülemaailmsel turgudel.

Muudatusettepanek

Eeldades, et teatavate materjalide üldine kättesaadavus võib väheneda näiteks kaubanduspiirangute tõttu, uuritakse ja arendatakse esmatähtsate toorainete jätkusuutlikke asendajaid ja alternatiive, millel on samalaadne funktsionaalne toime. See vähendab liidu sõltuvust esmastest toorainetest ning **vähendab igasugust kahjulikku** keskkonnamõju.

Muudatusettepanek

Laiahaardelised keskkonnaseire ja -teabesüsteemid on vajalikud, et tagada pikaajaliste andmete ja pikaajalise teabe edastamine selle probleemiga tegelemisel. Neid süsteeme kasutatakse kliima, loodusvarade (sh toorained), ökosüsteemide ja -teenustega seotud tingimuste, nende seisundi ja arengusuundade hindamiseks ja prognoosimiseks, samuti selleks, et hinnata vähese CO₂-heite ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise poliitikat ja valikuvõimalusi kõigis majandussektorites. Nende süsteemide abil saadud teavet ja teadmisi kasutatakse strateegiliste ressursside aruka kasutamise stimuleerimiseks, tõenditel põhineva poliitika väljatöötamise toetamiseks, uute keskkonna- ja kliimateenuste edendamiseks, **satelliidi kaudu toimival veevarude seirel, jälgimisel ja majandamisel kasutatava digitaal tehnoloogia toetamiseks** ning uute võimaluste väljatöötamiseks ülemaailmsel turgudel.

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 5.5 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Võimsused, tehnoloogia ja andmetaristu Maa vaatlemiseks ja seireks peavad olema rajatud IKT edusammudele, kosmosetehnoloogiatele ja asjakohastele **võrgustikele, kaugseirele, uudsetele** in-situ **sensoritele**, mobiilsideteenustele, sidevõrkudele, veebiteenuste osalusvahenditele ning täiustatud arvutus- ja modelleerimistaristule eesmärgiga pidevalt edastada õigeaegset ning täpset teavet, ilmateateid ja prognoose. Soodustatakse vaba, avatud ja piiranguteta juurdepääsu koostalitlusvõimelistele andmetele ja teabele ning teadusuuringute tulemuste tõhusat säilitamist, haldamist ja levitamist.

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 5.6 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Tegevus suurendab liidu osalust mitmepoolsetes protsessides ja algatustes **ning nende rahalist toetamist**, näiteks valitsustevaheline kliimamuutuste rühm (IPCC), valitsustevaheline bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitlev platvorm (IPBES) ning Maa Jälgimise Grupp (GEO). Koostöö teiste oluliste avaliku ja erasektori rahastajatega tugevdab ülemaailmse ning Euroopa teadustöö tõhusust ja aitab kaasa ülemaailmsele teadustöö juhtimisele.

Muudatusettepanek

Võimsused, tehnoloogia ja andmetaristu Maa vaatlemiseks ja seireks peavad olema rajatud IKT edusammudele, kosmosetehnoloogiatele ja asjakohastele **mõõtmisvõrgustikele (milles on ühendatud maapealne, lennukitelt ja õhupallidelt mõõtmine kaugseireinstrumentide ja uudsete in-situ sensorite abil)**, mobiilsideteenustele, sidevõrkudele, veebiteenuste osalusvahenditele ning täiustatud arvutus- ja modelleerimistaristule eesmärgiga pidevalt edastada õigeaegset ning täpset teavet, ilmateateid ja prognoose. Soodustatakse vaba, avatud ja piiranguteta juurdepääsu koostalitlusvõimelistele andmetele ja teabele ning teadusuuringute tulemuste tõhusat säilitamist, haldamist ja levitamist.

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 5.6 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Teadus- ja tehnoloogiakoostöö toetab ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni mehhanisme ning soodustab tehnoloogiaarengut, innovatsiooni ning kliimamuutustega kohanemist ja kasvuhoonegaaside mõju leevendamist käsitlevaid lähenemisviise.

Muudatusettepanek

Teadus- ja tehnoloogiakoostöö toetab ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni mehhanisme ning soodustab tehnoloogiaarengut, innovatsiooni ning kliimamuutustega kohanemist ja kasvuhoonegaaside mõju leevendamist käsitlevaid lähenemisviise. ***Samamoodi tuleb teadus- ja tehnoloogiakoostöö raames rõhutada Kyoto ja Montreali protokollide vahelisi sünergiaid, et optimeerida poliitikavalikuid, näiteks seoses fluorosüsivesinikega.***

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – punkt 6.1 – alapunkt 6.1.1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Peamised ühiskondlikud probleemid ei ole abstraktsed, neil on piirkondlik mõõde. Veelgi enam, võttes arvesse linnapiirkondades valitsevate loovus-, innovatsiooni-, sotsiaal-, majandus-, kultuuri- ja keskkonnaprobleemide kaalukust, tuleb neile erilist tähelepanu pöörata.

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – III osa – alapunkt 6.3.1 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6.3.1. Kuritegevuse ja terrorismi vastu ***võitlemine***

6.3.1. ***Võitlus organiseeritud*** kuritegevuse ja terrorismi vastu

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – IV osa – punkt 3.1 – lõik 1 - alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) hindab uue tehnoloogia ning toidus, loomasöödas ja tarbekaupades sisalduvate kemikaalide (sh nanomaterjalid) riske ja võimalusi; töötab välja ja kinnitab kooskõlastatud mõõtmis-, identifitseerimis- ja kvantifitseerimismeetodid, integreeritud katsestrateegiad ning tiptasemel **vahendid** toksikoloogilise ohu hindamiseks, hõlmates loomkatseid asendavaid meetodeid; hindab keskkonnasaaste mõju tervisele;

Muudatusettepanek

(a) hindab uue tehnoloogia ning toidus, loomasöödas ja tarbekaupades sisalduvate kemikaalide (sh nanomaterjalid) riske ja võimalusi; töötab välja, **vaatab läbi** ja kinnitab kooskõlastatud mõõtmis-, identifitseerimis- ja kvantifitseerimismeetodid, integreeritud katsestrateegiad ning **loomkatsetele mittetuginevad** tiptasemel **eksperimentaalsed ja andmetöötlusvahendid** toksikoloogilise ohu **ja riski** hindamiseks, hõlmates loomkatseid asendavaid meetodeid, **et hinnata mõju tervisele ja keskkonnale**; hindab keskkonnasaaste mõju tervisele;

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu otsus

I lisa – IV osa – punkt 3.3 – lõik 1 - alapunkt b

Komisjoni ettepanek

(b) energia ja elektri ülekandevõrgud, eriti üleeuroopaliste energiavõrkude modelleerimine ja nende simulatsioonid, nn aruka ja supervõrgu tehnoloogia analüüs ning elektrisüsteemide reaalarjasimulatsioonid;

Muudatusettepanek

(b) energia ja elektri ülekandevõrgud, eriti üleeuroopaliste energiavõrkude modelleerimine ja nende simulatsioonid, nn aruka ja supervõrgu tehnoloogia **ja energia salvestamise potentsiaali** analüüs ning elektrisüsteemide reaalarjasimulatsioonid;

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu otsus

II lisa – I osa – punkt 1 – taane 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*– Rahastatavate eri liikmesriikide
teadlaste arv*

Muudatusettepanek 111

**Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – II osa – punkt 1 – taane 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*– Äriotstarbel kasutusele võetud leiutiste
arv*

Muudatusettepanek 112

**Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – II osa – punkt 1 – taane 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– Osalevate VKEde arv

Muudatusettepanek 113

**Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – II osa – punkt 1 – taane 1 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– Panus liidu SKP kasvu

Muudatusettepanek 114

**Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – II osa – punkt 1 – taane 1 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– Loodud töökohtade arv

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – II osa – punkt 2 – taane 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– VKEde arv toetusesaajate hulgas

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – II osa – punkt 3 – taane 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– Panus liidu SKP kasvu

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – II osa – punkt 3 – taane 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– Loodud töökohtade arv

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – III osa – punkt 2 – taane 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– Äriotstarbel kasutusele võetud leiutiste arv

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – III osa – punkt 2 – taane 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– Osalevate VKEde arv

Muudatusettepanek 120

**Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – III osa – punkt 2 – taane 2 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*– Juhtalgatuste „Innovatiivne liit” ja
„Ressursitõhus Euroopa” saavutatud
eesmärkide arv*

Muudatusettepanek 121

**Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – III osa – punkt 2 – taane 2 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– Panus liidu SKP kasvu

Muudatusettepanek 122

**Ettepanek võtta vastu otsus
II lisa – III osa – punkt 2 – taane 2 e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– Loodud töökohtade arv

MENETLUS

Pealkiri	Teadusuuringute ja innovatsiooni 2014.–2020. aasta raamprogrammi Horisont 2020 rakendamise eriprogramm	
Viited	COM(2011)0811 – C7-0509/2011 – 2011/0402(CNS)	
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 17.1.2012	
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	ENVI 17.1.2012	
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Cristian Silviu Buşoi 20.1.2012	
Arutamine parlamendikomisjonis	20.6.2012	10.7.2012
Vastuvõtmise kuupäev	19.9.2012	
Lõpphääletuse tulemus	+: 62 –: 0 0: 1	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Martina Anderson, Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Lajos Bokros, Milan Cabrnich, Martin Callanan, Nessa Childers, Bas Eickhout, Edite Estrela, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Christa Kläß, Eija-Riitta Korhola, Jo Leinen, Peter Liese, Zofija Mazej Kukovič, Linda McAvan, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Andres Perello Rodriguez, Mario Pirillo, Pavel Poc, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Kārlis Šadurskis, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Glenis Willmott	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Frieda Brepoels, Cristian Silviu Buşoi, Nikos Chrysogelos, João Ferreira, Christofer Fjellner, Gaston Franco, Jutta Haug, Romana Jordan, James Nicholson, Justas Vincas Paleckis, Vittorio Prodi, Britta Reimers, Christel Schaldemose, Alda Sousa, Rebecca Taylor, Anna Záborská, Andrea Zannoni	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Agustín Díaz de Mera García Consuegra	